

ບານີອຸມ - ເລກທີຊາວສາມ

ຫຼັງຈາກການເຂົ້າພັນທະສັນຍາແລ້ວ ລາວຈະກະທຳການດ້ວຍກົນອຸບາຍຢ່າງຫຼອກລວງ

Jeff Pippenger

2026-03-20

ດານຕີອນ ບົດທີ 11 ຂໍ້ 24 ລະບຸໄລຍະເວລາທີ່ໂຮມນອກສາສະໜາຈະຄອບຄອງຢ່າງສູງສຸດໄວ້ດ້ວຍຄຳວ່າ "ເວລາ." "ເວລາ" ໜຶ່ງ ໃນການນຳໃຊ້ທາງຄຳພະຍາກອນ ໝາຍເຖິງ 360 ປີ, ແລະປີເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ລົ້ມຕົ້ນທີ່ຍຸດທະນາວອັນໂດ່ງດັງທີ່ສຸດໃນປະຫວັດສາດໂບຮານ ຄື ຍຸດທະນາວີເຫຼ່ງ Actium ໃນປີ 31 ກ່ອນ ຄ.ສ. ມີຍຸດທະນາວອື່ນໆອີກທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ກວ່າ ແລະມີກິນລະຍຸດທາງຍຸດທະສາດທີ່ຊັບຊ້ອນກວ່າ, ແຕ່ Actium ເປັນຍຸດທະນາວທີ່ເປັນສັນລັກສູງສຸດ ເນື່ອງຈາກການພົວພັນຂອງມັນກັບ Marc Antony ແລະ Cleopatra. ມັນມີນິຍາມສຳຄັນທາງປະຫວັດສາດຄ້າຍຄືກັນກັບການພັງທະລາຍຂອງກຳແພງເບລິນ ໃນການສຳເລັດຕາມດານຕີອນ 11:40, ແລະຫຼັງແຜດຂອງ 9/11 ໃນການສຳເລັດຕາມພຣະນິມິດ ບົດທີ 18; ເພາະເມື່ອພຣະເຈົ້າຊົງເລືອກເຫດການທາງປະຫວັດສາດເພື່ອໃຫ້ພຣະວາຈາແຫ່ງຄຳພະຍາກອນຂອງພຣະອົງສຳເລັດ, ພຣະອົງຊົງກະທຳເຊັ່ນນັ້ນໃນລັກສະນະທີ່ດຶງດູດຄວາມສົນໃຈຂອງຜູ້ຄົນໄດ້ກວ້າງຂວາງທີ່ສຸດ.

ແລະຫຼັງຈາກການທຳສັນຍາພັນທະກັບລາວແລ້ວ ລາວຈະກະທຳຢ່າງຫຼອກລວງ: ເພາະລາວຈະຂຶ້ນມາ ແລະຈະເຂົ້າມາຂຶ້ນດ້ວຍຊົນຊາດນ້ອຍໜຶ່ງ.

ລາວຈະເຂົ້າໄປຢ່າງສະຫງົບແມ່ນແຕ່ໃນບ່ອນອຸດົມສົມບູນທີ່ສຸດຂອງແຂວງ;

ແລະລາວຈະກະທຳສິ່ງທີ່ພໍຂອງລາວບໍ່ເຄີຍກະທຳ ຫຼືພັນພະບຸລຸດຂອງພໍຂອງລາວກໍບໍ່ເຄີຍກະທຳ;

ລາວຈະແຈກຢາຍຂອງຍຶດ, ຂອງບຸນ, ແລະຄວາມຮັກມື້ໃນທຳມະກາງພວກເຂົາ: ແທ້ຈິງແລ້ວ

ລາວຈະວາງແຜນອຸບາຍຂອງລາວຕໍ່ຕ້ານທີ່ໜັ້ນອັນແຂງແຮງ ແມ່ນແຕ່ຊົ່ວເວລາໜຶ່ງ. ດານຕີອນ 11:23, 24.

ອຸຣິຢາ ສະມິດ ໄດ້ສະຫຼຸບຂໍ້ສັງເກດຂອງທ່ານກ່ຽວກັບພັນທະສັນຍາລະຫວ່າງໂຮມ ແລະ ພວກມັກຄາບີ ໃນຂໍ້ທີ່ຊາວສາມ ໂດຍການກ່າວຄຳເຫັນເຖິງຊົນຊາດນ້ອຍໃນຂັ້ນນີ້

"ໃນເວລານັ້ນ ຊາວໂຮມນັ້ນເປັນຊົນຊາດນ້ອຍໜຶ່ງ ແລະເລີ່ມດຳເນີນການດ້ວຍເລ່ນໝູ່ມຫຼອກລວງ ຫຼືດ້ວຍຄວາມສະຫຼາດແກມເຈົ້າເລ່ ດັ່ງທີ່ຄຳນັ້ນສະແດງຄວາມໝາຍ. ແລະນັບແຕ່ຈຸດນີ້ເປັນຕົ້ນໄປ ພວກເຂົາໄດ້ຜັງຂຶ້ນຢ່າງໜັ້ນຄົງແລະວ່ອງໄວ ໄປສູ່ຈຸດສູງສຸດແຫ່ງອຳນາດ ຊຶ່ງຕໍ່ມາພວກເຂົາໄດ້ບັນລຸ,"

"[ອ້າງຂໍ້ທີ່ຊາວສາມ]."

"ວິທີການຕາມປົກກະຕິທີ່ບັນດາຊາດທັງຫຼາຍໄດ້, ກ່ອນສະໄໝຂອງໂຮມ, ເຂົ້າຄອບຄອງມົນທົນອັນມີຄຸນຄ່າ ແລະ ດິນແດນອັນຮັກມື້ນັ້ນ, ຄືໂດຍສົງຄາມ ແລະ ການພິຊິດ. ບັດນີ້ໂຮມກຳລັງຈະເຮັດສິ່ງທີ່ບັນພະບຸລຸດ ຫຼື ບັນພະບຸລຸດກ່ອນໜ້າຂອງພວກເຂົາບໍ່ເຄີຍໄດ້ເຮັດ; ຄື, ຮັບເອົາດິນແດນທີ່ໄດ້ມາເຫຼົ້າໂດຍວິທີອັນສະຫງົບ. ປະເພນີອັນບໍ່ເຄີຍໄດ້ຍືນຍານກ່ອນນັ້ນ ບັດນີ້ໄດ້ຖືກສະຖາປະນາຂຶ້ນ, ຄືກະສັດທັງຫຼາຍປະມອບອານາຈັກຂອງຕົນໄວ້ໃຫ້ແກ່ຊາວໂຮມໂດຍພົ້ນຍກຳ. ໂຮມໄດ້ເຂົ້າຄອບຄອງມົນທົນໃຫຍ່ຫຼວງຫຼາຍແຫ່ງດ້ວຍວິທີນີ້."

"ແລະ ຜູ້ທີ່ດັ່ງນັ້ນໄດ້ຕົກຢູ່ໃຕ້ອຳນາດຄອບຄອງຂອງໂຮມ ກໍໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດອັນບໍ່ນ້ອຍຈາກສິ່ງນັ້ນ. ພວກເຂົາໄດ້ຮັບການປະຕິບັດດ້ວຍຄວາມເມດຕາ ແລະ ຄວາມຜ່ອນຜັນ. ມັນເປັນດັ່ງກັບວ່າ ເຫຍື້ອແລະຂອງລົບທີ່ຍຶດມາໄດ້ ຖືກແຈກຢາຍຢູ່ທຳມະກາງພວກເຂົາ. ພວກເຂົາໄດ້ຮັບການຄຸ້ມກັນຈາກບັນດາສັດຕູຂອງຕົນ ແລະ ໄດ້ພັກຢູ່ໃນສັນຕິສຸກ ແລະ ຄວາມປອດໄພ

ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງອຳນາດຂອງໂຣມ.”

“ຕໍ່ສ່ວນທ້າຍຂອງຂັ້ນນີ້, ອະທິການ Newton ໄດ້ໃຫ້ແນວຄວາມຄິດວ່າ
ການວາງແຜນກົນອຸບາຍນັ້ນອອກມາຈາກບ້ອມປາການອັນແຂງແຮງ, ບໍ່ແມ່ນຕໍ່ຕ້ານພວກມັນ.
ຊາວໂຣມັນໄດ້ຮັດເຊັ່ນນີ້ຈາກນະຄອນອັນເປັນບ້ອມປາການແຂງແຮງຂອງພວກເຂົາ
ຄືນະຄອນທີ່ຕັ້ງຢູ່ເທິງເຈດີເນນີ. ‘ແມ່ນແຕ່ຊົ່ວເວລາໜຶ່ງ,’ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງສົງໄສ
ໝາຍເຖິງເວລາແບບຄຳພະຍາກອນ, 360 ປີ. ປີເຫຼັ້ນຄວນນັບຕັ້ງແຕ່ຈຸດໃດ? ເປັນໄປໄດ້ວ່າ
ຈາກເຫດການທີ່ຖືກນຳມາໃຫ້ເຫັນໃນຂັດໃບ.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 272, 273.

ສະມິດໄດ້ດຳເນີນຕົວໄປ ແລະໄດ້ລະບຸວ່າ ສົງຄາມທີ່ Actium ໃນປີ 31 ກ່ອນ ຄ.ສ.
ເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຂອງສາມຮ້ອຍຫົກສິບປີ. ຫຼັງຈາກໄດ້ອ້າງຂັບຊາວຫວຽດລັດ ສະມິດໄດ້ກ່າວດັ່ງນີ້.

“ໂດຍຂໍ້ 23 ແລະ 24

ພວກເຮົາຖືກພາໃຫ້ລົງມາຮອດຝາກນ້ຳຂອງພັນທະສັນຍາລະຫວ່າງຊາວຢິວກັບຊາວໂຣມັນ, ປີ 161 ກ່ອນ
ຄ.ສ., ມາຮອດເວລາທີ່ໂຣມໄດ້ຮັບອຳນາດຄອບຄອງສາກົນ.
ຂໍ້ພຣະຄຳທີ່ຢູ່ຕໍ່ໜ້າເຮົາໃນຂະນະນີ້ຮັດໃຫ້ເຫັນການທັບເຄື່ອນຍ່າງແຂງຂັນຕໍ່ກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້, ຄື ອີຢິບ,
ແລະການເກີດຂຶ້ນຂອງຍຸດທະການອັນໂດ່ນເດັ່ນລະຫວ່າງກອງທັບທີ່ໃຫຍ່ແລະເຂັ້ມແຂງ.
ເຫດການເຊັ່ນນີ້ໄດ້ບຳກົດຂຶ້ນໃນປະຫວັດສາດຂອງໂຣມໃນຊ່ວງເວລານີ້ — ໄດ້ບຳກົດແທ້.
ສົງຄາມນັ້ນຄືສົງຄາມລະຫວ່າງອີຢິບກັບໂຣມ; ແລະຍຸດທະການນັ້ນຄືຍຸດທະການແຫ່ງ Actium.
ຂໍ້ໃຫ້ພວກເຮົາພິຈາລະນາພາບລວມໂດຍຫຍໍ້ຂອງສະພາບການທີ່ນຳໄປສູ່ຄວາມຂັດແຍ້ງນີ້.”

“[Marc] Antony, Augustus Caesar, ແລະ Lepidus ໄດ້ຮ່ວມກັນຕັ້ງຄະນະ triumvirate
ຊຶ່ງໄດ້ສຳບານວ່າຈະແກ້ໄຂຄວາມໄດ້ແກ່ການຕາຍຂອງ Julius Caesar. Antony
ຜູ້ນີ້ໄດ້ກ້າຍເປັນນັ້ງເຂື່ອນຂອງ Augustus ໂດຍການແຕ່ງງານກັບນັ້ງສາວຂອງລາວຄື Octavia.
Antony ຖືກສົ່ງໄປຍັງອີຢິບໃນກົດທຸລະຂອງລັດ, ແຕ່ກໍ່ຕົກເປັນເຫຍືອແກ່ກົນອຸບາຍ ແລະ ສະເໜ່ຂອງ
Cleopatra, ລາຊິນີຜູ້ເສື່ອມຊາມແຫ່ງອີຢິບ.
ຕົ້ນຫາທິເຂົ້າມາຕົ້ນາງນັ້ນຮຸນແຮງຫຼາຍຈົນໃນທີ່ສຸດເຂົາໄດ້ເຂົ້າຂ້າງຜົນປະໂຫຍດຂອງອີຢິບ,
ປະຖົມພັນລະຍາຂອງຕົນຄື Octavia ເພື່ອເອົາໃຈ Cleopatra,
ມອບແຂວງແລ້ວແຂວງເລົ່າໃຫ້ແກ່ນາງເພື່ອສະໜອງຄວາມໂລບຂອງນາງ, ສະຫຼອງຊັຍລະນະຢູ່
Alexandria ແທນທີ່ຈະເປັນທີ່ Rome, ແລະໃນດ້ານອື່ນໆອີກກໍ່ໄດ້ລົບຫຼຸດ Roman ຍ່າງຫນັກ ຈົນ
Augustus ບໍ່ມີຄວາມຍາກລຳບາກໃດໆໃນການນຳພາພວກເຂົາໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມສົງຄາມດ້ວຍໃຈເຕັມຕໍ່ຕ້ານສັ
ດຕູແຫ່ງປະເທດຂອງພວກເຂົາຜູ້ນີ້. ສົງຄາມນີ້ໂດຍພາຍນອກແລ້ວແມ່ນຕໍ່ຕ້ານອີຢິບແລະ Cleopatra;
ແຕ່ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວແມ່ນຕໍ່ຕ້ານ Antony,
ຜູ້ຊຶ່ງໃນເວລານັ້ນໄດ້ຍືນຢູ່ໃນຖານະຫົວໜ້າຂອງການບໍລິຫານກົດການຂອງອີຢິບ.
ແລະສາເຫດທີ່ເທົ່າຈົງແຫ່ງການຂັດແຍ້ງຂອງເຂົາທັງສອງນັ້ນ, ດັ່ງທີ່ Prideaux ກ່າວໄວ້,
ຄືວ່າບໍ່ມີຜ່າຍໃດສາມາດພິຈາລະນາພຽງແຕ່ເຄື່ອງໝາຍຂອງອານາຈັກ Roman; ເພາະເມື່ອ Lepidus
ຖືກປົດອອກຈາກ triumvirate ແລ້ວ, ອຳນາດນັ້ນກໍ່ຕົກຢູ່ລະຫວ່າງເຂົາທັງສອງ,
ແລະເພາະແຕ່ລະຜ່າຍຕັ້ງໃຈຈະຄອບຄອງທັງໝົດ,
ພວກເຂົາຈຶ່ງໄດ້ທອດເຕົ້າແຫ່ງສົງຄາມເພື່ອການຄອບຄອງນັ້ນ.” Uriah Smith, Daniel and the
Revelation, 273.

ໃນທາງຄຳພະຍາກອນ ການຮົບທີ່ Actium ຊື່ປ້ອກເຖິງກົດໝາຍວັນອາທິດ,
ເພາະວ່າມັນເປັນຕົວແທນຂອງການພິຈາລະນາປະສົງທາງພູມສາດປະການທຳອິດໃນສາມປະການ
ຊຶ່ງໄດ້ສະຖາປະນາ “ອຳນາດປົກຄອງສາກົນ” ຂອງໂຣມນອກຮີດ, ດັ່ງທີ່ Smith ໄດ້ພັນລະນາໄວ້.
ເຊັ່ນດຽວກັບໂຣມນອກຮີດ,
ເມື່ອປະສົງປະການທຳອິດຂອງໂຣມສັນຕະປາປາຖືກຂັບໄລ່ອອກຈາກນະຄອນໂຣມ ນັ້ນແຫຼະ

“ອຳນາດປົກຄອງສາກົນ” ຂອງໂຣມສັນຕະປາປາໄດ້ລົ້ມຕົ້ນໃນປີ 538.
ພະຍານທັງສອງນັ້ນກ່າວເຖິງກົດໝາຍວັນອາທິດ ວ່າຢູ່ບ່ອນໃດ ແລະ
ເມື່ອໃດທີ່ໂຣມສະໄໝໃໝ່ເອົາຊະນະອານາຈັກທີ່ຫົກແລະທົດຈັດໃນຄຳພະຍາກອນພຣະຄຳພີ,
ແລະໃນການກະທຳນັ້ນ ມັນຍັງເອົາຊະນະອຸປະສັກປະການທັງສາມຂອງຕົນອີກດ້ວຍ; ດັ່ງນັ້ນ ຈົ່ງສະຖາປະນາ
“ອຳນາດປົກຄອງສາກົນ” ເປັນເວລາສິບສອງເດືອນເຊິ່ງເປັນສັນຍະລັກ.

ແລະໄດ້ມີການປະທານປາກໜັງໃຫ້ແກ່ມັນ ເພື່ອກ່າວຖ້ອຍຄຳອັນໃຫຍ່ໂຕ ແລະຄຳໝັ້ນປະໝາດ;
ແລະໄດ້ມີການປະທານອຳນາດໃຫ້ແກ່ມັນ ໃຫ້ດຳເນີນຕໍ່ໄປໄດ້ສິບສອງເດືອນ. Revelation 13:5.

ໂຣມຕໍ່ຕ້ານອີຢິບ

ພະລັງການແຕ່ງຄຳພະຍາກອນຂອງສົງຄາມທີ່ Augustus ແຕ່ງໂຣມ ໄດ້ກະທຳຕໍ່ອີຢິບແລະ Cleopatra ນັ້ນ
ມີເຖິງຈຸດໃຈມາຈາກການກະບົດຂອງ Marc Antony, ແລະພະລັງການແຕ່ງຄຳພະຍາກອນນັ້ນ
ດ້ວຍຄວາມຈຳເປັນທາງຄຳພະຍາກອນ
ຈະຕ້ອງເປັນຕົວແທນແຕ່ງພະລັງການແຕ່ງຄຳພະຍາກອນທີ່ຖືກເປັນຕົວແທນຢູ່ໃນກົດໝາຍວັນອາທິດ.

ທີ່ Actium ໂຣມໄດ້ຟື້ອຊີວິດອີຢິບ

ຊຶ່ງເປັນອຳນາດໜັງທີ່ປະກອບຂຶ້ນດ້ວຍພັນທະມິດລະຫວ່າງບຸລຸດຜູ້ກະບົດກັບຍິງຜູ້ບໍ່ບໍລິສຸດ. ພັນທະມິດຂອງ
Antony ແລະ Cleopatra ແມ່ນການປະສົມປະສານຂອງຄຣິສຕະຈັກແລະລັດ. ທີ່ Actium ໂຣມຂອງ
Augustine

ໄດ້ຟື້ອຊີວິດອຳນາດໜັງທີ່ຖືກແທນຄວາມໝາຍໂດຍການປະສົມປະສານອັນບໍ່ບໍລິສຸດຂອງຄຣິສຕະຈັກແລະລັດ.

ຮູບຂອງສັດຮ້າຍ

ຄລ໌ໂອພາຕຣາເປັນຕົວແທນຂອງຄຣິສຕະຈັກທີ່ເສື່ອມຊາມ ຊຶ່ງສະຫະພັນກັບແອນໂທນີ
ອັນເປັນສັນຍາລັກຂອງໂຣມ. ຄລ໌ໂອພາຕຣາເປັນຜູ້ປົກຄອງເໝືອນຄວາມສຳພັນຂອງພວກເຂົາ ດັ່ງທີ່ Uriah
Smith ໄດ້ສະແດງໄວ້ເມື່ອລາວກ່າວວ່າ ແອນໂທນີ “fell a victim to the arts and charms of Cleopatra,
Egypt’s dissolute queen.” ການສະຫະພັນລະຫວ່າງຄຣິສຕະຈັກແລະລັດ

ຊຶ່ງແອນໂທນີແລະຄລ໌ໂອພາຕຣາເປັນຕົວແທນ

ໄດ້ຊີ້ບອກວ່າຄລ໌ໂອພາຕຣາແມ່ນອຳນາດທີ່ປົກຄອງຢູ່ໃນຄວາມສຳພັນນັ້ນ; ດັ່ງນັ້ນ

ການປະສົມກັນຂອງຄຣິສຕະຈັກແລະລັດ ຊຶ່ງຄວາມສຳພັນຂອງພວກເຂົາເປັນຕົວແທນ

ຈົ່ງກົງກັບຄຳນິຍາມຂອງຮູບຂອງສັດຮ້າຍ—ຄືການປະສົມກັນຂອງຄຣິສຕະຈັກແລະລັດ

ໂດຍທີ່ແມ່ຍິງເປັນຜູ້ຄວບຄຸມຄວາມສຳພັນນັ້ນ.

ອັກຕຽມເປັນແບບລ່ວງໜ້າຂອງກົດໝາຍວັນອາທິດທີ່ຈະມາໃນໄວໆນີ້.

ອອກກັສຕັສ ເປັນຕົວແທນຂອງອຳນາດສັນຕະປາປາທີ່ຈະເຂົ້າຟື້ອຊີວິດສະຫະລັດອາເມຣິກາໃນກົດໝາຍວັນອາທິດທີ່
ກຳລັງຈະມາເຖິງໃນໄວໆນີ້. ມາຣກ ແອນໂທນີແມ່ນເຂົ້າຜ່ານຮົບພົກກັນຂອງສັດຮ້າຍທີ່ຂຶ້ນມາຈາກແຜ່ນດິນ
ແລະ ຄລ໌ໂອພາຕຣາ ແມ່ນເຂົ້າຜ່ານໂປຣແຕສແຕນ. ແອນໂທນີ ແລະ ຄລ໌ໂອພາຕຣາ ມາຮ່ວມກັນ ແລະ
ເວົ້າດັ່ງພະຍານາກໃນກົດໝາຍວັນອາທິດທີ່ກຳລັງຈະມາເຖິງໃນໄວໆນີ້. ທັງຄລ໌ໂອພາຕຣາ ແລະ ແອນໂທນີ
ຕ່າງເປັນສັນຍາລັກຂອງອຳນາດແຕ່ງພະຍານາກ, ແລະ
ເມື່ອພວກເຂົາຖືກຮ່ວມເຂົ້າເປັນອັນໜຶ່ງຢ່າງສົມບູນໃນກົດໝາຍວັນອາທິດ—ພວກເຂົາກໍ່ເວົ້າດັ່ງພະຍານາກ.

ມັງກອນ

ທັງກຣີຊີ ແລະ ອີຢິບ ໃນທາງຄຳພະຍາກອນເປັນຕົວແທນຂອງອຳນາດມັງກອນ, ແລະ Antony
ກໍ່ເປັນຕົວແທນຂອງອຳນາດມັງກອນເຊັ່ນກັນ. ອີຢິບແມ່ນຜ່ານໃຕ້ໃນດານເຮອນ ບົດ 11 ແລະ

ກຣີກແມ່ນຜ່ານຕາເວັນຕົກ. ອີຢິບໄດ້ຖືກຍຶດໂດຍ Ptolemy I ຫຼັງຈາກອານາຈັກຂອງ Alexander ຖືກແບ່ງອອກເປັນສີ່ພາກ. ຈາກນັ້ນ Ptolemy I ຈຶ່ງກາຍເປັນກະສັດຜ່ານໃຕ້ຄົນທຳອິດໃນຄຳພະຍາກອນ ແລະ Cleopatra ເປັນຜູ້ປົກຄອງລາຊະວົງ Ptolemaic ຄົນສຸດທ້າຍໃນອີຢິບ. Ptolemy ຕັດຢູ່ໃນ Macedon, ຊຶ່ງເປັນບ່ອນເກີດຂອງ Alexander the Great.

ມາເຊໂດນຕັ້ງຢູ່ໃນພາກເໜືອຂອງກຣີກ, ແລະອ້າງວ່າບັນເພະບຸລຸດດັ້ງເດີມຂອງພວກເຂົາສືບມາຈາກວິລະບຸລຸດໃນຕຳນານປະເທດກຣີກ. ນະຄອນລັດຂອງກຣີກຜ່ານໃຕ້ຖືວ່າຊາວມາເຊໂດນເປັນຄົນປ່າເຖືອນຫຼາຍກວ່າຊາວເຮເລນດິດໃນພາກໃຕ້ຂອງກຣີກ. ຊາວມາເຊໂດນປົກຄອງໂດຍລະບອບກະສັດ, ແລະນະຄອນລັດຜ່ານໃຕ້ (poleis) ເຊັ່ນ Athens, Sparta, Thebes, Corinth ແລະອື່ນໆ ຕັ້ງຢູ່ໃນພາກໃຕ້ແລະພາກກາງຂອງກຣີກ ພ້ອມທັງເກາະຕ່າງໆໃນທະເລ Aegean. ນະຄອນລັດເຫຼົ່ານີ້ມີກຳລັງປົກຄອງແບບປະຊາທິປະໄຕ, ແບບຄະນາທິປະໄຕ, ຫຼືແບບປະສົມ, ໃນຂະນະທີ່ມາເຊໂດນເປັນລາຊະອານາຈັກທີ່ມີອຳນາດສູນກາງ ພ້ອມດ້ວຍລາຊະວົງກະສັດທີ່ເຂັ້ມແຂງ (the Argeads). ແຕ່ຖືກຍ່າງນັ້ນ, ພວກເຂົາທັງໝົດກໍເປັນຊາວເຮເລນດິດ, ແລະເມື່ອໂຮມເຂົ້າມາບາກົດໃນໜ້າປະຫວັດສາດ, ພວກໂຮມກໍໄດ້ເອີ້ນຊາວເຮເລນດິດວ່າ Greek. Cleopatra ເປັນຜູ້ປົກຄອງອົງສຸດທ້າຍແຫ່ງລາຊະວົງ Ptolemaic, ຊຶ່ງເປັນຕົວແທນຂອງຊົນເຜົ່າກະສັດຂອງອານາຈັກຜ່ານເໜືອ ຄືຊາວກຣີກທີ່ມາຈາກເຂດມາເຊໂດນ ຫຼືພາກເໜືອຂອງກຣີກ.

ກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້

ຄລ໌ໂອພາຕຣາເປັນຜູ້ປົກຄອງອົງສຸດທ້າຍຂອງອານາຈັກບັບໂຕເລມາອີກ ຊຶ່ງເລີ່ມຕົ້ນຂຶ້ນກັບບັບໂຕເລມາອີກ 1 ເມື່ອອານາຈັກຂອງອາເລັກຊານເດີຖືກແບ່ງອອກເປັນສີ່ສ່ວນ. ໃນຍຸດທະການແຫ່ງ Actium ອານາຈັກບັບໂຕເລມາອີກ ຊຶ່ງເປັນກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ໃນຄວາມໝາຍຕາມຕົວອັກສອນ ໄດ້ຖືກຈຸດອອກສານຂອງຕົນ. ກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ອົງຕໍ່ໄປຈະເປັນເອຢິບຜ່ານວິນຍານ ຊຶ່ງຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍຜູ້ທີ່ຖືວ່າເປັນຄົນໃນປະຫວັດສາດຂອງການປະຕິວັດຝຣັ່ງ.

ແລະສົບຂອງເຂົາທັງສອງຈະນອນຢູ່ໃນຖະໜົນຂອງນະຄອນໃຫຍ່, ຊຶ່ງໃນທາງວິນຍານເອີ້ນວ່າ ໂຊໂດມ ແລະ ອີຢິບ, ບ່ອນທີ່ອົງພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງພວກເຮົາຖືກຄົງໄວ້ທີ່ກາງແຂນດ້ວຍ. ພຣະນິມົດ 11:8

ອີຢິບຕາມຕົວອັກສອນແມ່ນກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ຕາມຄວາມສຳພັນກັບການແບ່ງແຍກອານາຈັກຂອງ Alexander, ແຕ່ອີຢິບທາງຜ່ານຈົດວິນຍານນັ້ນຖືກສະແດງເປັນກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ໂດຍຄຸນລັກສະນະທາງຄຳພະຍາກອນຂອງອີຢິບ, ບໍ່ແມ່ນໂດຍທິດທາງຕາມຕົວອັກສອນ.

ທິດໃຕ້ ແລະ ທິດຕາເວັນຕົກ

ເພາະວ່າ Cleopatra ເປັນຜູ້ປົກຄອງອົງສຸດທ້າຍໃນລາຊະວົງ Ptolemaic ຂອງອານາຈັກ ຈຶ່ງໃນທາງຄຳພະຍາກອນນາງເປັນອຳນາດສອງຊັ້ນຂອງກຣີກ (ຕາເວັນຕົກ) ແລະ ອີຢິບ (ທິດໃຕ້), ໃນຂະນະທີ່ກະສັດອົງຕໍ່ໄປ ແລະຕໍ່ມາໃນທາງຜ່ານວິນຍານຂອງທິດໃຕ້ ຈະເປັນຜູ້ຮັບ, ຊຶ່ງເປັນອຳນາດສອງຊັ້ນເຊັ່ນກັນ ໂດຍໄດ້ຮັບການແທນໄວ້ໃນ Revelation ບົດ 11 ວ່າເປັນອີຢິບ ແລະ ໂຊໂດມ. ຄວາມປ່ອຍຕົວທາງການຂອງໂຊໂດມ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມປ່ອຍຕົວຂອງ Cleopatra ແຫ່ງຕາເວັນຕົກ, ແລະ Cleopatra ແຫ່ງທິດໃຕ້ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມບໍ່ເຊື່ອພຣະເຈົ້າຂອງອີຢິບ. ລັກສະນະສອງຊັ້ນຂອງກະສັດທິດໃຕ້ອົງສຸດທ້າຍໃນຄວາມໝາຍຕາມຕົວອັກສອນ ສອດຄ່ອງກັບກະສັດທິດໃຕ້ອົງທຳອິດໃນທາງຜ່ານວິນຍານ.

ການຮົບທຶ Actium ແມ່ນພັນທະມົດອັນບໍ່ລົບລຸ້ນລະຫວ່າງມັງກອນແຫ່ງໂຣມຂອງ Antony ແລະ ມັງກອນແຫ່ງທິດໃຕ້ແລະຕາເວັນຕົກຂອງ Cleopatra. Antony ແລະ Cleopatra ເປັນຕົວແທນຂອງຄຣິສຕະຈັກແລະລັດ, ດັ່ງນັ້ນ ການພິຊິດ Actium ໂດຍ Augustus ແຫ່ງໂຣມ ຈຶ່ງເປັນຕົວແທນຂອງການພິຊິດທຶໂຣມໄດ້ມີໄຊເໝືອນສະຫະພັນສອງຊົນອັນບໍ່ລົບລຸ້ນ ຊຶ່ງເປັນແບບຢ່າງຂອງຮູບສັດຮ້າຍ. ສາມຮ້ອຍຫົກສິບປີຕໍ່ມາ, ໃນການສຳເລັດຕາມ Daniel 11:24, Constantine ໄດ້ແບ່ງໂຣມອອກເປັນຕາເວັນອອກແລະຕາເວັນຕົກ, ໂດຍປ່ອຍໃຫ້ຍິງແຫ່ງໂຣມຢູ່ໃນຕາເວັນຕົກ ແລະ ຍ້າຍຊາຍແຫ່ງໂຣມໄປສູ່ຕາເວັນອອກ.

ການພິຊິດທິດໃຕ້ແລະຕາເວັນຕົກ

ເປັນແບບຢ່າງຂອງການແບ່ງອອກເປັນຕາເວັນອອກແລະຕາເວັນຕົກຫຼັງຈາກ "ເວລາ" ໜຶ່ງ ຄືສາມຮ້ອຍຫົກສິບປີ, ທີ່ການຮົບທຶ Actium. ໃນການປະທະກັນກ່ອນໜ້ານັ້ນ Antony ໄດ້ຮັບໂຣມຕາເວັນອອກ ແລະ Augustus ໄດ້ຮັບຕາເວັນຕົກ, ດັ່ງນັ້ນ Actium ຈຶ່ງນຳຕາເວັນອອກແລະຕາເວັນຕົກມາຮວມກັນ, ແຕ່ພຽງແຕ່ສຳລັບ "ເວລາ" ໜຶ່ງ ເທົ່ານັ້ນ.

31 ກ່ອນ ຄ.ສ. ແລະ 330

ພຣະເຢຊູຊົງໃຊ້ການເລີ່ມຕົ້ນເພື່ອຊົງສະແດງຖືກຈຸດຈົບຢູ່ເສມອ, ດັ່ງນັ້ນ ການພິຊິດທຶ Actium ໃນປີ 31 ກ່ອນ ຄ.ສ. ຈຶ່ງເປັນຕົວແບບຂອງການແບ່ງອານາຈັກອອກເປັນຝ່າຍຕາເວັນອອກແລະຕາເວັນຕົກໃນປີ 330. Actium ໃນປີ 31 ກ່ອນ ຄ.ສ. ເປັນອັນພາຂອງໂອເມກາ ໃນຊ່ວງເວລາ 360 ປີທີ່ໄດ້ສິ້ນສຸດລົງໃນປີ 330. ທັງປີ 31 ກ່ອນ ຄ.ສ. ແລະ ປີ 330 ລ້ວນເປັນຕົວແບບຂອງກົດໝາຍອັນອາທິດທີ່ຈະມາໃນໂງ່ນ ດັ່ງທີ່ຖືກເປັນຕົວແທນໄວ້ໃນຂໍ້ສັບຫົກ ແລະ ສີ່ສິບເອັດ ຂອງດານເຢອນ ບົດທີ 11.

ອີກສັນຍາລັກໜຶ່ງ

ອັນໂຕນິແຫ່ງໂຣມ, ຜູ້ທີ່ຮ່ວມແນວກັບຄລ໌ໂອພັດຕາແຫ່ງພາກໃຕ້ແລະແຫ່ງພາກຕາເວັນຕົກ, ເປັນຕົວແທນຂອງພັນທະມົດສາມຊັ້ນພາຍໃນສະຫະພາບສອງຊັ້ນຂອງພາບລັກຂອງສັດຮ້າຍ. ໄມ້ກ້າງແຂນຍັງສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍອັນອາທິດ, ແລະດັ່ງນັ້ນກໍ່ສອດຄ່ອງກັບ Actium ແລະ 330. ທີ່ໄມ້ກ້າງແຂນ ສະຫະພາບສອງຊັ້ນຂອງຄຣິດຕະຈັກ ແລະລັດ ຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍພວກຢົວ (ຄຣິດຕະຈັກທີ່ເຮືອມຊາມ) ທີ່ຮ່ວມກັບໂຣມ (ລັດ) ເພື່ອສັງຫານພຣະຄຣິດ. ຝ່າຍທີ່ສາມໃນສະຫະພາບທີ່ໄມ້ກ້າງແຂນຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍບາຣັບບາສ, ພຣະຄຣິດປອມ, ຊຶ່ງຊື່ຂອງລາວມີຄວາມໝາຍວ່າ "ບຸດແຫ່ງຝ." ໃນທາງສັນຍາລັກ ບາຣັບບາສເປັນຜູ້ພະຍາກອນປອມ ເມື່ອຖືກນຳໄປປຸງບາບກັບພຣະຄຣິດຜູ້ເປັນຜູ້ພະຍາກອນແທ້. ໂຣມແມ່ນອັນໂຕນິ, ແລະຄລ໌ໂອພັດຕາແຫ່ງພາກໃຕ້ແລະພາກຕາເວັນຕົກ ເປັນຕົວແທນຂອງພວກຢົວ ແລະບາຣັບບາສ.

ໄມ້ກ້າງແຂນຍັງສອດຄ່ອງກັບເອລິຍາຢູ່ເທິງພູສາເມນ

ບ່ອນທີ່ການເລືອກນັ້ນເປັນເລື່ອງວ່າໃຜເປັນຜູ້ພະຍາກອນແທ້ ຫຼືຜູ້ພະຍາກອນປອມ. ໃນເວລານັ້ນ ຜູ້ພະຍາກອນປອມເປັນສັນຍະລັກສອງຊັ້ນ ປະກອບດ້ວຍບັນດາຜູ້ພະຍາກອນຂອງບາອານ ແລະ ປະໂລຫິດຂອງດັງສັກສິດ. ບາອານເປັນເທວະດາເພດຊາຍ ແລະ ປະໂລຫິດຂອງດັງສັກສິດເປັນຕົວແທນຂອງອັຊທາໂຣດ ເທວະດາເພດຍິງ. ຊາວຢົວທີ່ໄມ້ກ້າງແຂນແມ່ນອັຊທາໂຣດ ເທວະດາເພດຍິງ ແລະ ບາຣັບບາ ຜູ້ປອມແບ່ງຂອງບຸດຜູ້ແຫ່ງຄວາມໂສກເສົ້າ ຄືບາອານ ເທວະດາເພດຊາຍ.

ຄລ໌ໂອພາຕາເປັນທັງລາຊິນີແຫ່ງທິດໃຕ້ແລະລາຊິນີແຫ່ງທິດຕາເວັນຕົກ. ອານໂທນິເປັນພາບລັກຂອງໂຣມ, ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງພັນທະສາມຝ່າຍອັນປະກອບເປັນສາມສ່ວນ ທີ່ໄດ້ປະຕິຍານຕົນເພື່ອແກ້ໄຂຄຳການປົງພຣະຊົນຂອງຈູເລຍສ.

ການຕາຍຂອງຈູເລຍສດວ້ຍບາດແຜຊາວສາມແຫ່ງ
ເປັນຕົວແທນຂອງບາດແຜມະຫັນຕະໄຟຂອງລະບົບສັນຕະບາບາໃນປີ 1798,
ເປັນການສຳເລັດຕາມຂໍ້ສັນຍາແຫ່ງດານໂຄນບົດ 11.
ອອກກັດຕົນທີ່ແອັກຕຽມເປັນຕົວແທນຂອງການຮັກສາບາດແຜມະຫັນຕະໄຟນັ້ນໃຫ້ຫາຍ.
ບາດແຜນັ້ນຖືກຮັກສາໃຫ້ຫາຍເມື່ອອານໂທນີແລະ ຄລ໌ໂອພາຕຣາເສຍຊີວິດ. ອານໂທນີແລະ
ຄລ໌ໂອພາຕຣາເປັນຕົວແທນຂອງຮູບຈຳລອງຂອງສັດຮ້າຍໃນສະຫະລັດ
ຊຶ່ງເປັນນິຕິພາບທາງຄຳພະຍາກອນອັນປະກອບເປັນສາມສ່ວນ ປະກອບດ້ວຍສັດຮ້າຍຈາກແຜ່ນດິນ ແລະ
ເຂົ້າສອງເຂົ້າຂອງມັນ. ອານໂທນີເປັນໜຶ່ງສ່ວນ ແລະ ຄລ໌ໂອພາຕຣາເປັນຕົວແທນຂອງອີກສອງສ່ວນ.
ບໍ່ວ່າຈະເປັນໂຮມຂອງອານໂທນີຫຼືອີຢິບ ແລະ ກະຊິຂອງຄລ໌ໂອພາຕຣາ,
ພວກເຂົາກໍ່ເສຍຊີວິດພ້ອມກັນໃນເວລາຂອງກົດໝາຍວັນອາທິດ
ເມື່ອອານາຈັກທິກິດໃນຄຳພະຍາກອນພຣະຄຳພີສິນສຸດລົງ. ໃນທາງຄຳພະຍາກອນ
ຄລ໌ໂອພາຕຣາໃນຄວາມສຳພັນກັບອານໂທນີແມ່ນການປະສົມປະສານລະຫວ່າງກົນອຸບາຍຂອງຄຣິດຈັກ ແລະ
ກົນອຸບາຍຂອງລັດ, ໂດຍທິກິດອຸບາຍຂອງຄຣິດຈັກເປັນຜູ້ຍ້ວຍວນ ແລະ ຄວບຄຸມກົນອຸບາຍຂອງລັດ.

ຄວາມຕາຍຄັ້ງທີສອງທີ່ຖືກສະແດງໄວ້ເປັນແບບອື່ນໆ

ໃນອີກລະດັບໜຶ່ງຂອງຄຳພະຍາກອນ ຄວາມສຳພັນຂອງ Cleopatra ກັບ Julius Caesar ແລະ Marc
Antony ເປັນຕົວແທນຂອງສອງຄັ້ງທີ່ລະບົບອຸບາຍຂອງຄຣິດຈັກຂອງ Cleopatra
ເຂົ້າຢູ່ໃນຄວາມສຳພັນກັບລະບົບອຸບາຍແຫ່ງລັດຂອງຈັກກະພັດໂຣມັນ. ນາງຖືກ Julius ປະຖົມໄວໃນປີ 1798
ໃນການຕາຍຊຶ່ງເປັນສັນຍາລັກຄັ້ງທຳອິດຂອງນາງ ເພື່ອໃຫ້ສຳເລັດຕາມຂໍ້ສັນຍາຂອງ Daniel ບົດທີສິບເອັດ;
ແລ້ວຕໍ່ມາ ນາງກໍ່ມາເຖິງຈຸດຈົບຂອງນາງ ໂດຍບໍ່ມີຜູ້ໃດຊ່ວຍເຫຼືອ ທີ່ Actium
ເພື່ອໃຫ້ສຳເລັດຕາມຂໍ້ສັນຍາຂອງ Daniel ບົດທີສິບເອັດ. ຂໍ້ສັນຍາແມ່ນ alpha
ຂອງບາດແຜຮ້າຍແຮງຄັ້ງທຳອິດຂອງນາງທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຮັກສາ ແລະ omega
ຂອງຂໍ້ສັນຍາແມ່ນບ່ອນທີ່ນາງໄດ້ຮັບຄວາມຕາຍຄັ້ງທີສອງ ແລະເປັນຄັ້ງສຸດທ້າຍຂອງນາງ.

ເຊັ່ນດຽວກັບສີ່ອຳນາດໂຣມັນໃນຂໍ້ສັນຍາຮອດຊາວສອງ,
ຄລ໌ໂອພາຕຣາໃນຖານະເປັນສັນຍາລັກທາງພຣະຄຳພີກໍ່ມີຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຄວາມໝາຍ ໂດຍຂຶ້ນຢູ່ກັບບໍລິບົດ.
ຈູເລຍສໄດ້ປະຖົມນາງໃນປີ 1798 ເມື່ອການອຸປະຖຳຂອງກະສັດຖືກຖອນອອກ,
ແລ້ວບາດແຜມະຕະຂອງນາງກໍ່ໄດ້ຮັບການປົນປົງໃນກົດໝາຍວັນອາທິດ, ແຕ່ໃນທີ່ສຸດ
ກະສັດສິບອົງໃນພຣະນິມົດບົດທີສິບເຈັດຈະທຳລາຍນາງດ້ວຍໄຟ ເມື່ອນາງປະສົບຄວາມຕາຍຄັ້ງທີສອງ
ແລະເປັນຄັ້ງສຸດທ້າຍ.

Cleopatra ເປັນສັນຍາລັກແຫ່ງລັກສະນະສອງປະການ
ຊຶ່ງຖືກສະແດງອອກໂດຍຄວາມບໍ່ເຊື່ອພຣະເຈົ້າຂອງອີຢິບຂອງຟາໂຣ ແລະບັດຊະຍາທາງສາສະໜາຂອງກຣີກ.
ລັກສະນະສອງປະການຂອງນາງເປັນຕົວແທນຂອງການປົກຄອງແບບລັດຂອງອີຢິບ
ແລະການຊ່າງສ້າງທາງຄຣິດຈັກຂອງກຣີກ.
ບັດຊະຍາທາງສາສະໜາຂອງກຣີກຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍເທບທິດາກຣີກ Athena,
ຜູ້ຊຶ່ງໄດ້ຖືກປະດິດສະຖານເປັນຮູບບືນໄວ້ໃນວິຫານຂອງນາງ ທີ່ເອີ້ນວ່າ Parthenon. Athena
ເປັນສັນຍາລັກແຫ່ງບັນຍາ, ແລະໃນຖານະທີ່ນາງເປັນສະຕີ
ນາງຈຶ່ງເປັນຕົວແທນຂອງສາສະໜາແຫ່ງການສຶກສາຂອງມະນຸດ ອັນກົງກັນຂ້າມກັບການສຶກສາຈາກພຣະເຈົ້າ.

ເຂົ້າທັງສອງຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາແມ່ນ ລັດທິຣິພັບບລິກັນ ແລະ ລັດທິໂປຣແຕສແຕນ
ຊຶ່ງໄດ້ຖືກແບບຢ່າງໄວ້ໃນປະເທດຝຣັ່ງໂດຍ ອີຢິບ ແລະ ໂຊໂດມ. ອີຢິບແມ່ນສິລະປະແຫ່ງການປົກຄອງລັດ ແລະ
ໂຊໂດມແມ່ນສິລະປະແຫ່ງການຄວບຄຸມຄຣິດຈັກ; ດັ່ງນັ້ນ ລັດທິຣິພັບບລິກັນຈຶ່ງສອດຄ່ອງກັບ ອີຢິບ ແລະ

ວັດທະນະທຳຂອງພວກເຮົາ ໃຊ້ໂດມ. ວັດທະນະທຳຂອງພວກເຮົາ ອີກໜຶ່ງ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງພວກເຮົາ ໃຊ້ໂດມ ແລະ ກະຕິກ. ສັນຍາລັກຂອງການສຶກສາແບບມະນຸດແມ່ນ ເທວະຍົງອາທະນາ ຂອງກະຕິກ, ຜູ້ທີ່ວິທານຂອງນາງຄື ພາທະນອນ ຊຶ່ງພົບຢູ່ແຜ່ນໃນຍຸກສະໄໝໃໝ່ຂອງມັນທີ່ວິທານພາທະນອນໃນເມືອງແນຊວິວ, ວັດທະນະທຳຂອງສັນຍາລັກຂອງຄຣິດຈັກທີ່ເສື່ອມຊາມ ຊຶ່ງຈັບມືຮ່ວມກັບເຂົ້າຂອງຮິໂບບລິກັນໃນສະຫະລັດ ໃນເວລາຂອງກົດໝາຍວັນອາທິດ ຖືກສະແດງໄວ້ເປັນ ຄວາມໂອພາຕຣາ, ອາຊຕາໂຣດ, ຊາໂລເມ ແລະ ໃຊໂດມ.

ນາງ Cleopatra ເປັນພາບແທນຂອງວັດທະນະທຳຂອງ Pharaoh ແລະສາສະໜາຂອງຊາວກະຕິກ. ສາສະໜາທຶງຄູໂບກັບບັດຊະຍາແຫ່ງວັດທະນະທຳຂອງຮິໂບບລິກັນ ຄືການນະມັດສະການການສຶກສາແບບກະຕິກ. ພຣະເຢຊູຊົງຊົງໃຫ້ແກ່ຕອນຈົບຜ່ານທາງຕອນເລີ່ມຕົ້ນຢູ່ສະເໝີ ແລະຕົ້ນໄມ້ໃນສວນທີ່ຖືກຫ້າມບໍ່ໃຫ້ກິນນັ້ນ ຄືຕົ້ນໄມ້ແຫ່ງຄວາມຮູ້ຖືກຄວາມດີແລະຄວາມຊົ່ວ ອັນເປັນພາບແທນຂອງສາສະໜາແຫ່ງບັດຊະຍາກະຕິກ ທີ່ Sister White ເອີ້ນວ່າ "ການສຶກສາຊັ້ນສູງ." ສິ່ງນີ້ຊີ້ບອກແລະເນັ້ນຢູ່ວ່າ ສາສະໜາກະຕິກແຫ່ງບັນຍາຂອງ Cleopatra ເປັນສິ່ງທີ່ຖືກບົດເບື້ອງແລະເປັນຂອງບອມແບງຂອງການສຶກສາອັນແທ້ຈິງ ໃນການຕໍ່ສູ້ອັນຍິ່ງໃຫຍ່ລະຫວ່າງພຣະຄຣິດແລະຊາຕານ.

ເມືອງ Nashville, Tennessee ໄດ້ຖືກເອີ້ນວ່າ "Athens ແຫ່ງພາກໃຕ້," ແລະ Cleopatra ແມ່ນລາຊິນີຕາມຕົວອັກສອນອົງສຸດທ້າຍແຫ່ງພາກໃຕ້. ລາຊິນີອົງສຸດທ້າຍແຫ່ງພາກໃຕ້ນັ້ນເປັນແບບຢ່າງລ່ວງໜ້າຂອງກະສັດຜ່າຍວິນຍານແຫ່ງພາກໃຕ້ອົງຕ່າງ ແລະເປັນອົງທຳອິດ, ຊຶ່ງໄດ້ສຳເລັດຄົບຖ້ວນໃນປະເທດຝຣັ່ງທີ່ບໍ່ມີພຣະເຈົ້າ. ຝຣັ່ງທີ່ບໍ່ມີພຣະເຈົ້າເປັນແບບຢ່າງລ່ວງໜ້າຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ, ບ່ອນທີ່ໃນເມືອງ Nashville, Tennessee, "Athens ແຫ່ງພາກໃຕ້," ພຣະວິທານ Parthenon ສຳລັບເທວະຊື່ Athena ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີໃນເຊີງສັນຍະລັກ. ພຣະວິທານນັ້ນຕັ້ງຢູ່ທີ່ 2500 West End ໃນເມືອງ Nashville. ຕົວເລກຊາວຫ້າເປັນຕົວແທນຂອງປະຕູທີ່ຖືກປິດໃນອຸປະສາມເລື່ອງຂອງ Matthew ບົດທຳອິດຫ້າ. Cleopatra ໃນຖານະເປັນທັງລາຊິນີແຫ່ງ "ພາກໃຕ້" ແລະ "ພາກຕາເວັນຕົກ" ໄດ້ມາເຖິງ "ຈຸດຈົບ" ຂອງນາງໃນ Athens ແຫ່ງພາກໃຕ້.

ໂດຍມີການພິຈາລະນາເຫຼົ່ານີ້ກ່ຽວກັບ Actium, Cleopatra, Augustus ແລະ Antony ແລ້ວ ພວກເຮົາຈຶ່ງຫວນກັບໄປຫາຂໍ້ທົດສະນິ ຈົນເຖິງຂໍ້ທົດສະນິ ຂອງດານເຮອນ ບົດທຳອິດເອັດ. ບາງທີ ສ່ວນທີ່ຄຸ້ມເຄື່ອນທີ່ສຸດຂອງຂໍ້ຄວາມຕອນນີ້ ແມ່ນຕອນທີ່ກ່າວວ່າ ພວກເຂົາເວົ້າຄວາມຕົວະຢູ່ທີ່ຕະດຽວກັນ.

ແລະໃຈຂອງກະສັດທັງສອງອົງນີ້ຈະມຸ່ງໝາຍເຮັດການຊົ່ວຮ້າຍ,
ແລະພວກເຂົາຈະເວົ້າຄຳຕົວະຢູ່ທີ່ຕະດຽວກັນ; ແຕ່ການນັ້ນຈະບໍ່ຈຳເລີນ:
ເພາະວ່າຈຸດຈົບຍັງຈະມາເຖິງໃນເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້. ດານເຮອນ 11:27.

ເວລາທີ່ຖືກກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ພຣະຄຳນີ້ແມ່ນ 330, ຊຶ່ງເປັນຈຸດສິ້ນສຸດຂອງ "ເວລາ" ໃນຂໍ້ທົດສະນິ.
ເວລາທີ່ຖືກກຳນົດນັ້ນເປັນຕົວແທນຂອງກົດໝາຍວັນອາທິດສຳລັບສະຫະລັດອາເມລິກາ
ແລະມັນຍັງເປັນຕົວແທນຂອງການປັດສະໜີແຫ່ງໂອກາດແຫ່ງການທົດລອງຂອງມະນຸດສຳລັບໂລກດ້ວຍ.
ກ່ອນກົດໝາຍວັນອາທິດ, ກະສັດສອງອົງ, ຜູ້ທີ່ມີໃຈມຸ່ງຈະກະທຳຄວາມຊົ່ວຮ້າຍ,
ຈະເວົ້າຄວາມຕົວະຕໍ່ກັນແລະກັນຢູ່ທີ່ຕະດຽວກັນ. ກ່ອນກົດໝາຍວັນອາທິດໃນຂໍ້ທົດສະນິ ແລະ ສິ້ນສຸດ
ຂອງດານເຮອນບົດທຳອິດເອັດ, ກະສັດສອງອົງຈະເວົ້າຄວາມຕົວະຢູ່ທີ່ຕະດຽວກັນ,
ແຕ່ຄວາມຕົວະຂອງເຂົາບໍ່ຈະຈະເລີນ. ກະສັດສອງອົງທີ່ເວົ້າຄວາມຕົວະຕໍ່ກັນແລະກັນນັ້ນແມ່ນໃຜ?
ກ່ອນທີ່ພວກເຮົາຈະຕອບຄຳຄືນນັ້ນ, ຂ້າພະເຈົ້າຈະເຕືອນໃຫ້ພວກເຮົາລະນຶກເຖິງສັນຍະລັກບາງປະການທີ່ພວກ
ເຮົາເຄີຍໄດ້ກ່າວເຖິງມາແລ້ວໃນຊຸດນີ້.

ຜູ້ປົກຄອງໂຮມັນທັງສອງເປັນຕົວແທນຂອງສັນຍາລັກແຫ່ງຄຳພະຍາກອນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ
ຕາມແຕ່ລະບົດທຳອິດຂອງພວກເຮົາທີ່ນຳໄປພິຈາລະນາ. ເຖິງແມ່ນວ່າເປັນຜູ້ປົກຄອງໂຮມັນ

ແຕ່ໃນຖານະເປັນສັນຍາລັກ

ໂດຍແກ່ນແທ້ແລ້ວພວກເຂົາເປັນຕົວແທນປະຫວັດສາດແຫ່ງຄຳພະຍາກອນຂອງຢູດາໃນສະໄໝໂບຮານ
ໃນຂະນະທີ່ຢູດາກຳລັງຜ່ານຈາກການຄອບງຳຂອງເຊເລວຊິດ ໄປສູ່ການຄອບງຳຂອງຊາວໂຣມັນ.

ປອມເປຍເປັນນາຍພົນຜູ້ໜຶ່ງ ແລະຜູ້ປົກຄອງໂຣມັນສາມຄົນຖັດໄປລ້ວນແຕ່ເປັນ Caesar. Julius
ໃນຄວາມສຳພັນກັບ Augustus ໄດ້ເປັນຕົວແທນຂອງສອງສະຫະພັນແບບສາມຝ່າຍ ຄືກັບ triumvirates
ສອງຄັ້ງ, ຄັ້ງທຳອິດເປັນທາງການ ແລະຄັ້ງທີສອງເປັນທາງການ.

ຜູ້ປົກຄອງທັງສອງຄົນລ້ວນແຕ່ເປັນຕົວແທນຂອງກົດໝາຍວັນອາທິດໃນບາງບໍລິບົດ.

ປອມເປຍໄດ້ພິຈາລະນາດົນອັນຮຸ່ງໂລດ, Julius, ຜູ້ຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍບາດແຜຖືກແທງຊາວສາມແຫ່ງ
ແມ່ນທູດສະຫວັນອົງທຳອິດ, ເພາະວ່າເຂົາແມ່ນ Caesar ອົງທຳອິດ,
ແລະເຂົາເປັນແບບຢ່າງຂອງທູດສະຫວັນອົງທີສາມ, ຊຶ່ງຄື Tiberias. Tiberias ທີ່ກາງໄມ້ກາງແຂນ,
ຊຶ່ງແມ່ນກົດໝາຍວັນອາທິດ, ກໍຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍເລກຊາວສາມເຊັ່ນກັນ,
ເພາະວ່າເລກຊາວສາມເປັນຕົວແທນຂອງ at-one-ment; ແລະໄມ້ກາງແຂນເປັນສ່ວນອັນຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງຂອງ
ພະລາຊະກິດຂອງພຣະຄຣິດໃນການຮວມພຣະທຳມະຊາດພຣະເຈົ້າຂອງພຣະອົງເຂົ້າກັບມະນຸດສະພາບຂອງພວ
ກເຮົາ. ດັ່ງນັ້ນ Julius ແລະ Tiberias ຈຶ່ງເປັນຂ່າວສານອົງທຳອິດ ແລະອົງທີສາມ,
ຊຶ່ງຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍເລກຊາວສາມ.

ຈູລີອຸສບໍ່ແມ່ນບຸກຄົນແບບໂຣແມນຕິກດັ່ງທີ່ນັກຖືກພາບພົດໃນຕຳນານຮອລລິວູດ; ເຂົາເປັນຄົນທີ່ໂຫດຮ້າຍ
ແລະມຸ່ງໝັ້ນໄປຫາອຳນາດ. ຕີເບຣອັສຊົວຮ້າຍຍິ່ງກວ່າຈູລີອຸສ,

ເພາະຄວາມຊົວຊ້າຂອງເຂົາຖືກກ່າວເຖິງແມ່ນແຕ່ໃນຂໍ້ພຣະຄຳພີນັ້ນ,

ເພາະວ່າອັກສອນສຸດທ້າຍຂອງອັກສອນເຮັບຮົວແມ່ນລຳດັບທີ່ຊາວສອງ ແລະອັກສອນຕົ້ນແມ່ນໜຶ່ງ.

ອັນພານອ້ຍກວ່າໂອເມກາ ແລະຄວາມຊົວຊ້າຂອງຕີເບຣອັສຖືກວາງໄວ້ໃນຂໍ້ທີ່ຊາວສອງ,

ຊຶ່ງເປັນອັກສອນສຸດທ້າຍຂອງອັກສອນເຮັບຮົວ, ແລະລະຫວ່າງຄົນຊົວຊ້າສອງຄົນນັ້ນ

ທີ່ຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍຈູລີອຸສ ແລະ ຕີເບຣອັສ ກໍມີອາວຸກັສຕັ້ງ.

ອາວຸກັສຕັ້ງເປັນຕົວແທນແຫ່ງຈຸດສູງສຸດຂອງລັດສະໝີອຳນາດ ແລະກຽດສັກສີຂອງໂຣມ.

ໃນຖານະທີ່ເປັນດ້ານກົງກັນຂ້າມຂອງຂ່າວສານທີ່ໜຶ່ງແລະທີ່ສາມ

ເຂົາຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍອັກສອນທີ່ສືບສາມ, ຊຶ່ງເປັນສັນຍາລັກຂອງການກະບົດ.

ອາວຸກັສຕັ້ງໄດ້ຮັກສາອານາຈັກຂອງເຂົາໃຫ້ໝັ້ນຄົງໂດຍການປາບປາມການກະບົດຂອງອານາໃຕນີ ແລະ
ຄລ໌ໂອພາຕຣາ, ການກະບົດທີ່ມີຊື່ສຽງທີ່ສຸດໃນປະຫວັດສາດຂອງໂຣມ.

ອອກກັສຕັ້ງແມ່ນອຳນາດໂຣມັນຜູ້ຊຶ້ງໄດ້ພິຈາລະນາປະສົບທີ່ສາມ

ແລະໃນການນັ້ນເຂົາເປັນຕົວແທນຂອງກົດໝາຍວັນອາທິດ,

ແລະເປັນອຳນາດໂຣມັນທີ່ປົກຄອງໃນຊ່ວງສະຖິຕິສອງເດືອນເຊິ່ງເປັນສັນຍາລັກໃນພຣະນິມິດ ບົດທີ 13

ແຫ່ງການກະບົດ. ເມື່ອນຳໄປວາງໄວ້ກ່ອນກົດໝາຍວັນອາທິດ, ປອມເປຍໄດ້ແມ່ນທັງ 1798 ແລະ 1989,

ເຮັດໃຫ້ປອມເປຍເປັນສັນຍາລັກຂອງອານາຕີໂອຄັສ ມາກນັສ ຜູ້ຍຸດສົງຄາມຊີເຣຍຄັ້ງທີສີ່ ຕັ້ງແຕ່ 219 ຈົນເຖິງ

217 ກ່ອນ ຄ.ສ., ເພື່ອໃຫ້ສຳເລັດຕາມຂໍ້ທີ 10 ຂອງບົດທີ 11. ຈູເລຍສ ຊີຊາ ຈຶ່ງຖືກຈັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ 11

ແລະ 12 ແລະກັບສົງຄາມທີ່ເຂດແດນ, ຄືຍຸດທະການແຫ່ງຣາເຟຍ ໃນປີ 217 ກ່ອນ ຄ.ສ. ທີ່ນັ້ນ

ຈູເລຍສກໍ່ແມ່ນອານາຕີໂອຄັສ ມາກນັສ ເຊັ່ນກັນ, ແລະອອກກັສຕັ້ງ ຊີຊາ ກໍ່ແມ່ນອານາຕີໂອຄັສ ມາກນັສ

ເຊັ່ນກັນໃນຍຸດທະການແຫ່ງບານີອຸມ ຂອງຂໍ້ທີ 15. ຕໍ່ມາໃນຂໍ້ທີ 16 ຕີເບຣຽສແມ່ນກົດໝາຍວັນອາທິດ,

ແຕ່ເຂົາບໍ່ແມ່ນອານາຕີໂອຄັສ ມາກນັສ, ເພາະທີ່ນັ້ນເຂົາແມ່ນປອມເປຍ,

ເພາະພຣະເຢຊູຊຶ່ງໃຊ້ຕອນເລີ່ມຕົ້ນເພື່ອສະແດງຕອນສິ້ນສຸດຢູ່ສະເໝີ.

ຂັ້ນນີ້ໝາຍເຖິງຈຸດສິ້ນສຸດຂອງຈັກກະພັດເຊເລວຊິດ ຊຶ່ງເປັນແບບຢ່າງຂອງຈຸດສິ້ນສຸດແຫ່ງສະຫະລັດ

ໃນຖານະອານາຈັກທີ່ໜຶ່ງໃນຄຳພະຍາກອນແຫ່ງພຣະຄຳພີ.

ຍັງມີການຈັດໃຫ້ສອດຄ່ອງອີກຫຼາຍປະການທີ່ຕ້ອງກະທຳກ່ຽວກັບຜູ້ປົກຄອງໂຮມັນທັງສີ່, ແລະເສັ້ນນັ້ນເປັນຕົວແທນປະຫວັດສາດທີ່ຊ້ອນເຮັນໄວ້ຂອງຂັ້ນສູງ. ເສັ້ນຂອງມັກຄາບໃນຂໍ້ລາວສາມກໍຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນປະຫວັດສາດທີ່ຊ້ອນເຮັນໄວ້ຂອງຂັ້ນສູງ. ຈາກນັ້ນໃນຂໍ້ລາວສີ່, ເລື່ອງລາວຂອງໂຮມັນຈັກກະພັດນອກຮີດຖືກນຳສະເໜີໂດຍຊ່ວງເວລາໜຶ່ງ—ສາມຮ້ອຍຫົກສິບປີ. ເສັ້ນປະຫວັດສາດໂຮມັນທີ່ຖືກນຳສະເໜີຕັ້ງແຕ່ຂໍ້ລາວສີ່ປະຈຸບັນເຖິງຂໍ້ລາວສິບ ກໍເປັນພາບປະກອບອັນໜຶ່ງຂອງປະຫວັດສາດທີ່ຊ້ອນເຮັນໄວ້ຂອງຂັ້ນສູງ. ມັນສົນສຸດລົງໃນຂໍ້ລາວສິບເອັດ ເມື່ອຫົວຂໍ້ປ່ຽນຈາກໂຮມັນນອກຮີດໄປເປັນໂຮມັນສັນຕະປາບາ. ໂຮມັນນອກຮີດຍັງຄົງຢູ່ໃນຂໍ້ລາວສິບ, ແຕ່ຫນຶ່ງມັນບໍ່ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີເປັນອານາຈັກທີ່ສືບຕໍ່ເຫງ່າຄຳພະຍາກອນໃນພຣະຄຳພີ, ແຕ່ເປັນອຳນາດທາງການເມືອງທີ່ໄດ້ຍົກສັນຕະປາບາຂຶ້ນສູ່ບັນລັງໃນປີ 538. ໃນປີ 538 ສັນຕະປາບາໄດ້ອອກກົດໝາຍວັນອາທິດ, ດັ່ງນັ້ນຂໍ້ລາວສິບເອັດຈຶ່ງກຳລັງຖືກຈັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ລາວສິບຫົກ ແລະ ຂໍ້ລາວສິບເອັດ. ຂໍ້ລາວສີ່ໄດ້ນຳເຂົ້າການສູ້ຮົບແຫ່ງ Actium ແລະປະຫວັດສາດທີ່ສຳພັນກັບເສັ້ນນັ້ນ.

ຂໍ້ທີ່ຊາວສຶກສາລ້ຽງຊີວິດອີກເຖິງເວລາທີ່ໂຮມັນນອກສາສະໜາເລີ່ມປົກຄອງຢ່າງສູງສຸດເປັນເວລາສາມຮ້ອຍຫົກສິບປີ, ແລະຕໍ່ມາໃນຂໍ້ທີ່ສາມສິບເອັດ ໂຮມັນພາບາເລີ່ມປົກຄອງຢ່າງສູງສຸດເປັນເວລາໜຶ່ງພັນສອງຮ້ອຍຫົກສິບປີ. ຈຸດເລີ່ມຕົ້ນແລະຈຸດສິ້ນສຸດຂອງເສັ້ນນີ້ມີລາຍເຊັນຂອງພຣະຄຣິດ, ອັນຟາແລະໂອເມກາ. ໃນຂໍ້ຕ່າງໆນີ້ ພວກເຮົາມີປະຫວັດຂອງ Marc Antony, Cleopatra ແລະ Augustus Caesar. ໃນຂໍ້ທີ່ສິບຫົກ ໂຮມັນນອກສາສະໜາໄດ້ພິຈາລະນາຈັກກະພັດ Seleucid ໃນ 65 BC, ແລະຕໍ່ມາກໍພິຈາລະນາໃນ 63 BC. ອຸປະສັກທີ່ສາມຄື Actium ໃນ 31 BC ໄດ້ຊີ້ບອກເຖິງຈຸດຈົບຂອງອານາຈັກອີຢິບ, ດັ່ງທີ່ຖືກແບບຢ່າງໄວ້ໂດຍອຸປະສັກທຳອິດຂອງພວກ Seleucid ໃນ 65 BC. ອີກເທື່ອໜຶ່ງ ພວກເຮົາພົບລາຍເຊັນຂອງພຣະອົງຜູ້ເປັນຕົ້ນແລະປາຍ. 65 BC ແມ່ນອຸປະສັກທຳອິດໃນສາມອຸປະສັກ ແລະມັນເປັນຕົວແທນຂອງການພິຈາລະນາກະສັດແຫ່ງຝ່າຍເໜືອ, ແລະ 31 BC ເປັນອຸປະສັກທີ່ສາມໃນສາມອຸປະສັກ ແລະມັນເປັນຕົວແທນຂອງການພິຈາລະນາກະສັດແຫ່ງຝ່າຍໃຕ້. ຢູດາ, ໃນຖານະເປັນອຸປະສັກກາງໃນສາມອຸປະສັກ, ກຳລັງມີສິ່ງຄ້າມກາງເມືອງຢູ່ພາຍໃນກຳແພງນະຄອນເຢຣູຊາເລັມ ເມື່ອ Pompey ມາຮອດໃນ 63 BC. ອຸປະສັກທີສອງເປັນສັນຍະລັກຂອງການກະບົດ.

ໃນປີ 538 ອຸປະສັກທີ່ສາມສຳລັບໂຮມັນຂອງສັນຕະປາບາໄດ້ຖືກຂັບອອກໄປຈາກນະຄອນໂຮມ. ອຸປະສັກນັ້ນຄືພວກ Goths, ແລະໃນບ່ອນນັ້ນອານາຈັກທີ່ຫຳໃດຄຳພະຍາກອນພຣະຄຳພີໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນ; ຢູ່ບ່ອນດຽວກັນກັບທີ່ອານາຈັກທີ່ສືບຕໍ່ເລີ່ມຕົ້ນ. ແລະເຊັ່ນດຽວກັບທີ່ອານາຈັກທີ່ສືບຕໍ່ເລີ່ມຕົ້ນຢູ່ທີ່ອຸປະສັກທີ່ສາມຂອງມັນ, ອານາຈັກອີຢິບໄດ້ຖືກຟ່າຍແຜ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ຖືກເປັນແບບຢ່າງໄວ້ໃນອຸປະສັກທຳອິດຂອງອານາຈັກ Seleucid. ສິ່ງນີ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄຳພະຍານແຫ່ງຄຳພະຍາກອນທີ່ພົບໃນຂໍ້ທີ່ຊາວສຶກສາສິບ ເປັນຕົວແທນຂອງແນວເສັ້ນໜຶ່ງ ທີ່ຈະຕ້ອງຖືກຈັດວາງໄວ້ເຊັ່ນກັນໃນປະຫວັດສາດທີ່ຊ້ອນເຮັນຂອງຂໍ້ທີ່ສິບສີ່. ດ້ວຍເຫດນີ້ ຈຶ່ງເປັນສິ່ງຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງທີ່ຈະພິຈາລະນາຄວາມສຳພັນແຫ່ງຄຳພະຍາກອນອັນຫຼາກຫຼາຍ ທີ່ຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍ Marc Antony, Cleopatra, Julius Caesar, Pompey ແລະ Augustus Caesar.

ດັ່ງນັ້ນ ສ່ວນທີ່ຄົ້ນຄວ້າທີ່ສຸດຂອງຂໍ້ລາວສີ່ແຕ່ຂໍ້ທີ່ຊາວສຶກສາສິບ ແມ່ນບໍ່, ເມື່ອພວກເຂົາເວົ້າຄວາມຕົວະຢູ່ທີ່ໃຕ້ດຽວກັນ?

ແລະຈົດໃຈຂອງກະສັດທັງສອງອົງນີ້ຈະມຸ່ງກະທຳຄວາມຊົ່ວຮ້າຍ,
ແລະເຂົາທັງສອງຈະກ່າວຄຳຕົວະທີ່ໃຕ້ດຽວກັນ; ແຕ່ການນັ້ນຈະບໍ່ຈຳເລີນ:
ເພາະວ່າຈຸດຈົບນັ້ນຈະຍັງມາເຖິງໃນເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້. ດານເໂອນ 11:27.

ອຸຣິຢາ ສະມິດ ລະບຸວ່າ ກະສັດທັງສອງອົງນັ້ນແມ່ນ ມາຣກ ແອນໂຕນີ ແລະ ອອກັດສັສ ຊີຊີາ.

“ຂໍ້ທີ່ຊາວສິບເຈັດຖືກອ້າງອີງ”

“ໃນອະດີດ Antony ແລະ Caesar ເຄີຍຢູ່ໃນພັນທະມິດກັນ. ແຕ່ພາຍໃຕ້ສະພາບພາບຂອງມິດຕະພາບ ທັງສອງຕ່າງໆມີຄວາມທະເຍີທະຍານ ແລະວາງອຸບາຍເພື່ອຄອບຄອງອຳນາດເໝືອນໂລກທັງປວງ. ຄຳປະກາດຂອງເຂົາທັງສອງທະເຍີທະຍານແດງຄວາມເຄົາລົບອ່ອນນ້ອມຕໍ່ກັນ ແລະມິດຕະພາບຕໍ່ກັນນັ້ນ ແທ້ຈິງແລ້ວເປັນຖ້ອຍຄຳຂອງຄົນໜ້າຊື່ໃຈຄົດ. ເຂົາເຈົ້າເວົ້າຄວາມຕົວະຢູ່ໃນຕະດຽວກັນ. Octavia, ພັນລະຍາຂອງ Antony ແລະເປັນນ້ອງສາວຂອງ Caesar, ໄດ້ປະກາດແກ່ປະຊາຊົນໂຮມ ໃນເວລາທີ່ Antony ຍ່ຳຮ້າງນາງນັ້ນ ວ່ານາງໄດ້ຍືນຍອມແຕ່ງງານກັບເຂົາ ໂດຍຫວັງແຕ່ພຽງວ່າການນັ້ນຈະເປັນຄຳປະກັນແຫ່ງຄວາມເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວລະຫວ່າງ Caesar ແລະ Antony. ແຕ່ຄຳປຶກສານັ້ນບໍ່ໄດ້ຈະເລີນຜົນ. ການແຕກຫັກໄດ້ເກີດຂຶ້ນ; ແລະໃນຄວາມຂັດແຍ່ງທີ່ຕິດຕາມມານັ້ນ Caesar ໄດ້ຮັບໄຊຊະນະຢ່າງສົມບູນ.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 276.

ເມື່ອ Octavia ໄດ້ຖືກລະບຸວ່າການສົມລົດຂອງນາງກັບ Antony ເປັນດັ່ງຄຳໝັ້ນແຫ່ງການຮ່ວມເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວ, ນັ້ນໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນພັນທະມິດແຫ່ງການສົມລົດ ຊຶ່ງໄດ້ຖືກພິມແບບໄວ້ກ່ອນແລ້ວໃນບົດທີສິບເຈັດ ໂດຍການສົມລົດໃນຍຸກ Hellenistic ຂອງ Berenice ກັບກະສັດ Seleucid Antiochus II Theos ປະມານປີ 252 ກ່ອນ ຄ.ສ. Berenice ເປັນທິດາຂອງ Ptolemy II Philadelphus. Octavia ແລະ Berenice ເປັນຕົວແທນຂອງການສົມລົດທາງການທູດ ຫຼືໃນຄວາມໝາຍທາງຄຳພະຍາກອນ ຄືສັນຍາສະຫງົບ. ຂໍ້ທີ່ຫ້າຫາຂໍ້ທີ່ສືບໄດ້ລະບຸປະຫວັດຂອງການສົມລົດທາງ ການທູດລະຫວ່າງອານາຈັກພາກໃຕ້ແລະອານາຈັກພາກເໜືອ, ແລະເມື່ອ Marc Antony ແລະ Octavian, ຜູ້ຊຶ້ງຕໍ່ມາເປັນທີ່ຮູ້ຈັກໃນນາມ Augustus Caesar, ໄດ້ຈັດໃຫ້ມີການສົມລົດນັ້ນ, ພວກເຂົາກໍໄດ້ແບ່ງອານາຈັກອອກເປັນຕາເວັນອອກແລະຕາເວັນຕົກດ້ວຍ.

ສັນຍາບຣຸນດີຊຽມ (40 ກ່ອນ ຄ.ສ.) ເປັນຂໍ້ຕົກລົງທີ່ເກີດຈາກການເຈລະຈາລະຫວ່າງ ມາກ ອານໂຕນີ ແລະ ອອກຕາວຽນ (ຕໍ່ມາຄື ອາວກຸສຕຸສ) ເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມຕຶງຄຽດໃນຄະນະຜູ້ປົກຄອງສາມຝ່າຍຄັ້ງທີສອງ ຫຼັງຈາກເກືອບເກີດສົງຄາມກາງເມືອງ. ຂໍ້ຕົກລົງນີ້ປະກອບມີການແບ່ງເຂດແດນຂອງໂຮມັນ (ອານໂຕນີໄດ້ຜ່າຍຕາເວັນອອກ, ອອກຕາວຽນໄດ້ຜ່າຍຕາເວັນຕົກ) ແລະໄດ້ຖືກປະທັບຕາດ້ວຍການແຕ່ງງານຂອງ ອານໂຕນີ ກັບ ອອກຕາເວຍ (ນ້ອງສາວຂອງ ອອກຕາວຽນ). ໃນປີ 39 ກ່ອນ ຄ.ສ. ໄລຍະເວລາຫ້າປີເດີມຂອງຄະນະຜູ້ປົກຄອງສາມຝ່າຍໄດ້ໝົດລົງ, ອານໂຕນີໄດ້ລ່ວງເຮືອໄປອີຕາລີພ້ອມດ້ວຍເຮືອຫຼາຍກວ່າ 300 ລຳ ທີ່ໃນເບື້ອງຕົ້ນຖືກປະຕິເສດບໍ່ໃຫ້ຂຶ້ນຝັ່ງທີ່ ບຣຸນດີຊຽມ, ດັ່ງນັ້ນໃນທີ່ສຸດຈຶ່ງໄປຈອດທີ່ ທາເຣນຕຸມ. ອອກຕາວຽນໄດ້ໄປພົບລາວທຶນີ້ ຫຼັງຈາກການໄກ່ແກ່ຍທຶນິດເຢືອ ອັນເກີດຂຶ້ນເນື່ອງຈາກກອງທັບຂອງ ອານໂຕນີ ບໍ່ຕັ້ງໃຈຈະສູ້ຮົບກັບກອງທັບຂອງ ອອກຕາວຽນ ແລະກັບກັນ. ອອກຕາເວຍໄດ້ມີບົດບາດສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງໃນການໄກ່ແກ່ຍ, ໂດຍຊັກຊວນໃຫ້ ອານໂຕນີ ສະໜັບສະໜູນ ອອກຕາວຽນ ຕໍ່ຕ້ານ ເຊັກສຸສ ປອມເປ. ພວກເຂົາໄດ້ຕໍ່ອາຍຸຄະນະຜູ້ປົກຄອງສາມຝ່າຍອອກໄປອີຕາລີ (ຈົນເຖິງ 32 ກ່ອນ ຄ.ສ.), ໂດຍ ອານໂຕນີ ຈັດສົ່ງເຮືອ 120 ລຳ ໃຫ້ ອອກຕາວຽນ ແລກກັບຄຳສັນຍາເລື່ອງກຳລັງທະຫານ (ຊຶ່ງຕໍ່ມາ ອອກຕາວຽນ ບໍ່ໄດ້ສົ່ງມອບ).

ໃນປີ 32 ກ່ອນ ຄ.ສ. ໄດ້ເກີດການແຕກຫັກຢ່າງເປີດເຜີຍລະຫວ່າງຄູ່ຂັດແຍ່ງທັງສອງ. ຄວາມສຳພັນໄດ້ຊຸດໃຊ້ມລົງຍ້ອນການໂຄສະນາຊວນເຊືອ, ການມຸ່ງເນັ້ນໄປທາງຕາເວັນອອກຂອງ Antony (ກັບ Cleopatra), ແລະການຮວບຮວມອຳນາດຂອງ Octavian ໃນຝັ່ງຕາເວັນຕົກ. Octavian ໄດ້ປະຕິເສດຂໍ້ສະເໜີໃນພາຍຫຼັງຂອງ Antony ທີ່ຈະຈັດກອງປະຊຸມ ກ່ອນ Actium.

ໃນການສົມຮົດທາງການທູດລະຫວ່າງກະສັດແຫ່ງພາກເໜືອ (Antiochus) ແລະກະສັດແຫ່ງພາກໃຕ້ (Ptolemy) ຜ່າຍກະສັດພາກໃຕ້ເປັນຜູ້ສົ່ງມອບເຈົ້າສາວ; ແຕ່ໃນການສົມຮົດທາງການທູດຂອງ Antony

(ທິດຕາເວັນອອກ) ແລະ Octavian (ທິດຕາເວັນຕົກ) ຝ່າຍຕາເວັນຕົກເປັນຜູ້ສົ່ງມອບເຈົ້າສາວ. ການສົມຮົດທາງການທູດທັງສອງຄັ້ງລ້ວນແຕ່ລົ້ມເຫຼວ, ແລະຝ່າຍທີ່ສົ່ງມອບບຸດສາວ ຫຼືເອື້ອຍນ້ອງສາວ ໃນທີ່ສຸດກໍໄດ້ຮັບໄຊຊະນະເໝືອນອຳນາດທີ່ທຳລາຍພັນທະສັນຍາ.

ຄຳພະຍານຂອງສາມຢ່າງ

ໃນຕອນປາຍຂອງຈັກກະພັດເຊລວຊິດ ໄດ້ມີສັນຍາສະບັບທີ່ສາມ ທີ່ມີການເວົ້າຄຳຕົວະຢູ່ໃຕະດຽວກັນ. ເຫດການນີ້ເກີດຂຶ້ນໃນບໍລິເວນຂອງສົງຄາມຊີເຣຍຄັ້ງທີຫ້າ (202–195 BC), ເມື່ອ Antiochus III Magnus ໄດ້ສ້ວຍໂອກາດຈາກຄວາມອ່ອນແອຂອງອານາຈັກ Ptolemaic ຫຼັງຈາກການສູ້ພະລຸນຂອງ Ptolemy IV Philopator ໃນປີ 204 BC. Ptolemy V Epiphanes (Ptolemy V) ໄດ້ຂຶ້ນຄອງບັນລັງຕັ້ງແຕ່ຍັງເປັນເດັກນ້ອຍ (ອາຍຸປະມານ 5–6 ປີ), ປະເທດອີຢິບຈຶ່ງຢູ່ພາຍໃຕ້ຜູ້ສຳເລັດລາຊະການ ແລະ ຕົກຢູ່ໃນຄວາມເປັນຈຸດອ່ອນຕໍ່ຄວາມວຸ້ນວາຍພາຍໃນ, ການກະບົດຂອງຊົນພື້ນເມືອງ, ແລະ ໄພຄຸກຄາມຈາກພາຍນອກ.

ອັນຕີໂອຄັສ ມາກນັສ ໄດ້ຮຸກຮານແລະຍຶດຄອງດິນແດນຂອງລາຊະວົງບິໂຕເລເມອີກໄວ້ແລ້ວເປັນອັນຫຼາຍໃນ ໂອເລເລ-ຊີເຣຍ, ປາແລັດສະຕາຍ, ແລະ ອາຊີນ້ອຍ ພາຍຫຼັງໄຊຊະນະເຊັ່ນ ຍຸດທະການບານິອຸມ (200 ກ່ອນ ຄ.ສ.). ແທນທີ່ຈະພິຊິດເອຢິບໃຫ້ສິນເຊີງ (ຊຶ່ງຈະເສຍງ່າການແຊກແຊງຂອງໂຣມັນ ເນື່ອງຈາກໂຣມກຳລັງກົດດັນເຂົ້າໃຫ້ຢູ່ຫ່າງຈາກບາງເຂດພື້ນທີ່), ເຂົາໄດ້ດຳເນີນນະໂຍບາຍພັນທະມິດທາງການແຕ່ງງານເຊິ່ງມີລັກສະນະເປັນຜູ້ "ປົກປ້ອງ." ໃນປີ 197/195 ກ່ອນ ຄ.ສ., ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງສັນຍາສັນຕິພາບທີ່ຍຸດສົງຄາມລົງ, ອັນຕີໂອຄັສ ມາກນັສ ໄດ້ໝັ້ນແລະຕໍ່ມາໄດ້ຍົກໃຫ້ ຄວໂອພາຕຣາ I ຊີຣາ (ຊຶ່ງເອີ້ນອີກວ່າ Cleopatra Syra) ລູກສາວຍັງນ້ອຍຂອງຕົນ ແກ່ ບິໂຕເລມີ V ຜູ້ຍັງເປັນເດັກ; (ການແຕ່ງງານໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນປີ 193 ກ່ອນ ຄ.ສ. ທີ່ຮາຟິຍາ; ບິໂຕເລມີ V ອາຍຸ 16 ປີ, ຄວໂອພາຕຣາ ອາຍຸ 10 ປີ).

ສົງໄສວ່າຖືກວາງກອບໄວ້ວ່າເປັນທ່າທາງແຫ່ງຄວາມເອື້ອເຜື້ອ: ອານຕີໂອຄັສໄດ້ວາງຕົນເອງເປັນພັນມິດ ແລະ "ຜູ້ຄຸ້ມຄອງ" ຂອງກະສັດໜຸ່ມ, ເຮັດໃຫ້ສັນຕິພາບໝັ້ນຄົງຂຶ້ນ ໃນຂະນະທີ່ຍັງຮັກສາຜົນປະໂຫຍດທີ່ຕົນໄດ້ມາໃນອາຊີໄວ້. ການອະພິເສກສົມລົດນີ້ໄດ້ມອບອິດທິພົນທາງອ້ອມແກ່ເຂົ້າເໝືອນອີຢິບຜ່ານທາງທິດາຂອງຕົນ (ເຂົ້າຫວັງວ່ານາງຈະຍັງຄົງຈົງຮັກຕຳກຖານເຊລວຊິດຂອງນາງ ແລະຈະປະຕິບັດຕົນເປັນສຽງທີ່ໜຸ່ມຊີເຣຍໃນລາຊະສຳນັກບິໂຕເລມາອີກ). ແຕ່ກິນອຸບາຍນັ້ນໄດ້ກັບກາຍເປັນຜົນຮ້າຍ ເພາະຄວໂອພາຕຣາໄດ້ເຂົ້າຂ້າງພະສາມຂອງນາງແລະອີຢິບ, ບໍ່ແມ່ນພະບິດາຂອງນາງ, ອັນເປັນການບັນທອນການຄວບຄຸມໃນລະຍະຍາວຂອງອານຕີໂອຄັສ. ສົງໄສທີ່ອັນກັບພັນທະສັນຍາແຫ່ງບຣຸນດີຊຽມ (40 BC) ແລະກ່ຽວໂຍງກັບເຫດການຂອງໂຣມໃນຫຼາຍດ້ານ.

ດັງທີ່ Antony ໄດ້ແຕ່ງງານກັບ Octavia (ນ້ອງສາວຂອງ Octavian) ເພື່ອຜູກມັດອຳນາດທີ່ເປັນຄູ່ແຂ່ງກັນຫຼັງຈາກເກືອບເກີດສົງຄາມ, Antiochus ໄດ້ໃຊ້ການແຕ່ງງານຂອງທິດາຂອງຕົນກັບ Ptolemy V ເພື່ອໃຫ້ສັນຕິພາບຊົ່ວຄາວ ແລະ ການແບ່ງເຂດແດນມີຮູບແບບເປັນທາງການ (Seleucids ຍັງຄົງຖືຄອງດິນແດນທີ່ພິຊິດໄດ້ໃນພາກເໜືອ, ສ່ວນ Ptolemy ຮັກສາເອຢິບທາງພາກໃຕ້ໄວ້).

ອານຕີໂອກັສໄດ້ປະຕິບັດຕົນເປັນດັງຜູ້ປົກປ້ອງໂດຍພຶດຕິໜັຍເໝືອນກະສັດເດັກ ບິໂຕເລມີ V (ຜ່ານສາຍສຳພັນທາງຄອບຄົວ) ຄ້າຍຄືກັນກັບວິທີທີ່ ອອກຕາວຽນ (ແລະຄະນະໂຕອຳນາດສາມຝ່າຍ) ວາງຕົນເອງທຳມາກຸ່ງຊ່ອງຫວ່າງແຫ່ງອຳນາດ ຫຼືຄວາມຂັດແຍ້ງຊຶ່ງອຳນາດ. ໃນທັງສອງກໍລະນີ, ບຸກຄົນທີ່ "ເຂັ້ມແຂງກວ່າ" (ອານຕີໂອກັສ/ອອກຕາວຽນ) ໄດ້ສະແຫວງຫາອຳນາດຕໍ່ຮອງເໝືອນກັບຝ່າຍໜຶ່ງທີ່ອ່ອນໄຫວກວ່າ ຜ່ານສາຍສຳພັນທາງເຄືອຍາດ.

ການຈັດວາງທັງສອງຢ່າງນີ້ໄດ້ນຳມາເຊິ່ງສະຖຽນະພາບໃນໄລຍະສັ້ນ ແຕ່ “ບໍ່ໄດ້ຈະເລີນ” ໃນໄລຍະຍາວ ເນື່ອງຈາກຄວາມບໍ່ໄວ້ວາງໃຈທຸກຢ່າງເບື້ອງລຸ່ມ—ນາງຄລີໂອພາຕຣາເຊົ້າຂ້າງອີຢິບ (ຊົງບັນທອນອານຕີໂອກັສ), ໃນຂະນະທີ່ການມຸ່ງໄປທາງຕາເວັນອອກຂອງ ອັນຕ໌ໂຕນີ (Cleopatra VII) ໄດ້ນຳໄປສູ່ການແຕກຫັກກັບ ອອກຕາວຽນ.

ການຢູ່ໃນວັຍເດັກຂອງ Ptolemy V ພາຍໃຕ້ການສຳເລັດລາດແທນ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງຫຼັງຈາກການຕາຍຂອງ Julius Caesar (ອັນນຳໄປສູ່ການກໍ່ຕັ້ງ Triumvirate ແລະການແຕ່ງແຍ່ງອຳນາດ). ການອະພິເສກສົມລົດຂອງ Berenice ກັບ Antiochus ໄດ້ໝາຍເຖິງຈຸດເລີ່ມຕົ້ນແຫ່ງປະຫວັດຂອງຈັກກະພັດ Seleucid ໃນດານີອນ ບົດ 11, ແລະການອະພິເສກສົມລົດຂອງທິດາຂອງ Antiochus Magnus ກັບກະສັດເດັກແຫ່ງອີຢິບ ໄດ້ໝາຍເຖິງຈຸດສິ້ນສຸດຂອງຈັກກະພັດ Seleucid. ການສິ້ນສຸດຂອງການສົມລົດລະຫວ່າງ Marc Antony ກັບ Octavia ໄດ້ໝາຍເຖິງການສິ້ນສຸດຂອງອານາຈັກ Ptolemaic. ການສິ້ນສຸດຂອງຢູດາໃນຖານະປະຊາຊົນແຫ່ງພັນທະສັນຍາຂອງພຣະເຈົ້າ ໄດ້ເກີດຂຶ້ນທີ່ໄມກ້າງແຂນ, ແລະອານາຈັກຢູດານັ້ນໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນກັບພວກ Maccabees ແລະພັນທະສັນຍາທີ່ພວກເຂົາໄດ້ຮັດໄວ້ກັບ Rome. ບັນດາເສັ້ນທາງຜ່າຍຄຳພະຍາກອນເຫຼົ່ານີ້ທັງໝົດ ໄດ້ຖືກສະແດງໄວ້ພາຍໃນເລື່ອງລາວຂອງດານີອນ ບົດ 11, ແລະທັງໝົດນັ້ນກໍ່ສອດຄ່ອງກັນກັບປະຫວັດອັນຖືກຊ່ອນໄວ້ຂອງຂໍ້ 40. ເລີ່ມຕົ້ນແຕ່ຂໍ້ 5 ພວກເຮົາມີສັນຍາຂອງ Berenice, ອັນນຳໄປສູ່ Antiochus ຜູ້ຍິງໃຫຍ່ ແລະສັນຍາຂອງທິດາຂອງລາວ Cleopatra Syra, ຊົງເກີດຂຶ້ນໃນປະຫວັດຂອງພວກ Maccabees ໃນຂໍ້ 23. ພວກ Maccabees ໄດ້ກ້າຍເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງເສັ້ນສາຍນັ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ການກະບົດຂອງພວກເຂົາຕໍ່ Antiochus Epiphanes, ໜຶ່ງໃນບັນດາກະສັດອົງທີ່ຍິ່ງຂອງລາຊະວົງ Seleucid.

ອັນຕີໂອຄັສ ເອບີຟາເນັສ ຄືອັນຕີໂອຄັສຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນອີຢິບໃນປີ 168 ກ່ອນ ຄ.ສ. ໃກ້ນະຄອນອາເລັກຊານເດຣຍ ໃນລະຫວ່າງສົງຄາມຊີໂຣຍຄັ້ງທີໜຶ່ງ. ອັນຕີໂອຄັສ ເອບີຟາເນັສ ໄດ້ບຸກລຸກອີຢິບ ແລະກຳລັງຈະຍຶດເອົານະຄອນອາເລັກຊານເດຣຍໄດ້. ບັນດາຜູ້ປົກຄອງລາຊະວົງບໍ່ໂຕເລມີ ໄດ້ຮ້ອງຂໍໃຫ້ໂຮມຊ່ວຍເຫຼືອ. ໂຮມໄດ້ສົ່ງ ໂປພົລຽສ ລາເອນັສ (ພ້ອມພຽງຄະນະຕິດຕາມຂະໜາດນ້ອຍ—ບໍ່ມີກອງທັບ) ມາເພື່ອນຳສານຄຳຂາດຈາກວຸດທິສະພາມາສົ່ງ; ອັນຕີໂອຄັສຈະຕ້ອງຖອນກຳລັງອອກຈາກອີຢິບ ແລະ ໄຊບຣັສ ໃນທັນທີ, ຫາກບໍ່ດັ່ງນັ້ນຈະຕ້ອງປະເຊີນສົງຄາມກັບໂຮມ. ເມື່ອອັນຕີໂອຄັສໄດ້ຮັບຈົດໝາຍນັ້ນ ແລະຂໍ້ເວລາເພື່ອປຶກສາບັນດາທິບິກສາຂອງຕົນ, ໂປພົລຽສ—ຜູ້ຖືກພັນລະນາວ່າເຂົ້າມາງວດ ແລະ ອອກຄຳສັ່ງຢ່າງເດັດຂາດ—ໄດ້ເອົາໄມ້ເທົ້າຂອງຕົນຂີດເປັນວົງກົມໃນຜົນຊາຍຮອບພຣະບາດຂອງກະສັດ. ແລ້ວເຂົາໄດ້ກ່າວວ່າ, “ກ່ອນທ່ານຈະກຳລັງອອກຈາກວົງກົມນັ້ນ, ຈົ່ງໃຫ້ຄຳຕອບແກ່ຂ້າພະເຈົ້າ ເພື່ອໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້ານຳໄປສະເໜີຕໍ່ວຸດທິສະພາ.”

ຄວາມໝາຍແຜ່ງນັ້ນແຈ້ງຊັດ; ອັນຕີໂອຄັສບໍ່ສາມາດອອກຈາກວົງກົມນັ້ນໄດ້ ໂດຍບໍ່ຜູກມັດຕົນເອງເຂົ້າກັບຂໍ້ຮຽກຮ້ອງຂອງໂຮມ—ການຂ້າມອອກໄປໂດຍບໍ່ມີຂໍ້ຕົກລົງຈະໝາຍເຖິງສົງຄາມ. ອັນຕີໂອຄັສຕົກຕະລົງແລະຖືກເຮັດໃຫ້ອັບອາຍ, ຈົ່ງລົງເລຢູ່ຊົ່ວຄາວໜຶ່ງ ແຕ່ຕໍ່ມາກໍ່ຍອມຕົກລົງທີ່ຈະປະຕິບັດຕາມ, ຖອນກຳລັງຂອງຕົນອອກຈາກເອຢິບ, ແລະກັບຄືນສູ່ຊີໂຣຍ. ການດຳເນີນທາງການທູດອັນກ້າຫານນີ້ (ຊົງໄດ້ຮັບແຮງໜູນຫຼັງຈາກຊີວິດອັນເພີ່ມຂຶ້ນຂອງໂຮມໃນດ້ານອຳນາດ) ໄດ້ບັງຄັບໃຫ້ມີການຖອນທັບໂດຍປາສະຈາກການສູ້ຮົບ, ສະແດງໃຫ້ເຫັນອຳນາດນຳອັນກຳລັງບາກົດຂຶ້ນຂອງໂຮມໃນພາກຕາເວັນອອກຂອງທະເລເມດີເຕີເຣນຽນ. ເຫດການນີ້ຖືກອ້າງອີງຢ່າງແຜ່ຫຼາຍວ່າເປັນຕົ້ນກຳເນີດຂອງສຳນວນ “drawing a line in the sand” (ເຖິງແມ່ນວ່າໂດຍຄວາມເປັນຈິງແລ້ວມັນເປັນວົງກົມກໍ່ຕາມ).

ອັນຕີໂອຄັສ ເອບຟາເນສ ຍັງໄດ້ກາຍເປັນຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຜ່າຍໂບຣເທສແຕນ ກ່ຽວກັບອຳນາດທຶນິກຕົນຂຶ້ນ, ລົມລົງ ແລະ ສະຖາປະນານິມິດ ໃນຂໍ້ທັບສື່ຂອງດານເອນ ບົດທັບເອັດ.

ແລະໃນເວລາເຫຼົ່ານັ້ນ ຈະມີຫຼາຍຄົນລຸກຂຶ້ນຕໍ່ສູ້ກັບກະສັດແຫ່ງຜ່າຍໃຕ້;
ທັງພວກຄົນບຸນສະດົມໃນບັນດາປະຊາຊົນຂອງເຈົ້າຈະຍົກຕົນຂຶ້ນເພື່ອສະຖາປະນານິມິດນັ້ນ;
ແຕ່ພວກເຂົາຈະລົ້ມລົງ. ດານເອນ 11:14.

ອານຕີໂອຄັສ IV ເອບຟາເນສ ໄດ້ຄອງລາດໃນຊ່ວງປີ 175–164 ກ່ອນ ຄ.ສ.,
ແລະເປັນກະສັດເຊລຊິດອົງທີແປດໃນຈຳນວນສິບສາມອົງ.
ພຣະອົງໄດ້ພະຍາຍາມບັງຄັບໃຫ້ວັດທະນະທຳເຮເລນດິແຜ່ຂະຫຍາຍ
ແລະລວມອານາຈັກຂອງພຣະອົງໃຫ້ເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວພາຍໃຕ້ພິທີທາງສາສະໜາຂອງກຣີກ. ໃນປີ 169
ກ່ອນ ຄ.ສ. ພຣະອົງໄດ້ບຸ້ນສະດົມພຣະວິຫານ, ຫ້າມປະຕິບັດທຳນຽມຂອງຊາວຢິວ (ການຕັດຫນັງຫມໍ້ປາຍ,
ການຖືຮັກສາວັນຊະບາໄຕ, ການສຶກສາໂທຣາ), ແລະບັງຄັບໃຫ້ຖວາຍເຄື່ອງບູຊາແກ່ພະເຈົ້າຕ່າງສາສະໜາ.
ໃນເດືອນທັນວາ ປີ 167 ກ່ອນ ຄ.ສ. ພຣະອົງໄດ້ຕັ້ງແທນບູຊາຂອງຄົນຕ່າງສາສະໜາ (ແກ່ Zeus)
ໄວ້ເທິງແທ່ນຜົມບູຊາຂອງຊາວຢິວໃນພຣະວິຫານ ແລະໄດ້ຖວາຍໝູເປັນເຄື່ອງບູຊາ
ພ້ອມທັງການກະທຳອັນລົບຫລຸ່ມອື່ນໆ.
ການລົບຫລຸ່ມນັ້ນເປັນຝາງເສັ້ນສຸດທ້າຍສຳລັບຊາວຢິວຜູ້ຮັກສາບັນຍັດຢ່າງເຄັ່ງຄັດ,
ຜູ້ຊົງເຫັນວ່ານັ້ນເປັນການລະເມີດສູງສຸດຕໍ່ຄວາມບໍລິສຸດຂອງພຣະວິຫານ ແລະຕໍ່ພຣະບັນຍັດຂອງພຣະເຈົ້າ.
ເຫດການນັ້ນໄດ້ຈຸດປະກາຍການຕໍ່ຕ້ານໃນທັນທີ ເມື່ອມັດຕາທິອັສ (ປະໂລຫິດຈາກເມືອງໄມເດອິນ)
ປະຕິເສດຄຳສັ່ງຂອງນາຍທະຫານເຊລຊິດທີ່ໃຫ້ຖວາຍເຄື່ອງບູຊາແກ່ພະເຈົ້າຕ່າງສາສະໜາ
ແລະໄດ້ຂ້າຊາວຢິວຜູ້ກໍ່ລະບົດຄົນໜຶ່ງກັບນາຍທະຫານຜູ້ນັ້ນ ແລ້ວຫລົບໜີໄປຢູ່ເນີນພູກັບບຸດຊາຍຂອງຕົນ
(ຜູ້ທີ່ຕໍ່ມາຈະເປັນພວກມັກຄາບີ). ສິ່ງນີ້ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດສົງຄາມກອງໂຈນ ແລະການກະບົດໃນຊ່ວງປີ 167–160
ກ່ອນ ຄ.ສ. ຊົງມຸ່ງໝາຍເພີ່ມພູນນະມັດສະການຂອງຊາວຢິວ ແລະນຳໄປສູ່ການຖວາຍພຣະວິຫານຄືນໃໝ່
(Hanukkah) ໃນປີ 164 ກ່ອນ ຄ.ສ. ພາຍໃຕ້ການນຳຂອງຢູດາ ມັກຄາເບອຊ.

ໃນຕອນລົ້ມຕົ້ນແລະຕອນສິ້ນສຸດຂອງຈັກກະພັດເຊລຊິດ ໄດ້ມີສັນຍາສຳຄັນສະບັບໜຶ່ງ
ຊຶ່ງຖືກເປັນຕົວແທນໂດຍການອະພິເສກທາງການທູດ ທີ່ມີອົງປະກອບແຫ່ງການແບ່ງແຍກ
ບໍ່ວ່າຈະເປັນຜ່າຍຕາເວັນອອກແລະຕາເວັນຕົກ ຫຼືເໜືອແລະໃຕ້. ເມື່ອຈັກກະພັດເຊລຊິດອ່ອນກຳລັງລົງ
ອັນຕີໂອຄັສ ເອບຟາເນສ ກາຍເປັນສັນຍະລັກແຫ່ງອຳນາດໂຣມັນທີ່ກຳລັງຜຸດຂຶ້ນ
ແລະເປັນຈຸດຮວມແຫ່ງຄວາມຄັບແຄນຂອງພວກມັກຄາບີ. ຕໍ່ມາໃນປະຫວັດສາດ
ລາວກາຍເປັນຂອງປອມແຫ່ງສັນຍະລັກແຫ່ງຄຳພະຍາກອນ ທີ່ສະຖາປະນານິມິດນັ້ນ.
ອຳນາດໃນຂໍ້ທັບສື່ຂອງບົດທັບເອັດ ຖືກທຳລາຍ ເມື່ອເຈົ້າຊາຍແຫ່ງພັນທະສັນຍາຖືກທຳລາຍ.

ແລະດ້ວຍກອງກຳລັງອັນຖ້ວມທົ່ວດັ່ງນັ້ນຫຼາກ ພວກເຂົາຈະຖືກກວາດໄປຈາກໜ້າເຂົາ
ແລະຈະຖືກຫັກທຳລາຍ; ແມ່ນແທ້ ແມ່ນແມ່ນເຈົ້ານາຍແຫ່ງພັນທະສັນຍາດ້ວຍ. Daniel 11:22.

ການປົກຄອງຂອງ Antiochus Epiphanes ໄດ້ສິ້ນສຸດລົງໃນປີ 164 ກ່ອນ ຄ.ສ.,
ເກືອບສອງຮ້ອຍປີກ່ອນພຣະຄຣິດ, ເມື່ອ "ເຈົ້າຊາຍແຫ່ງພັນທະສັນຍາ" ຖືກ "ຫັກທຳລາຍ" ຢູ່ເທິງໂມ້ກ້າງແຂນ.
ສິ່ງທີ່ເຮົາປາກະໜາຈະສັງເກດໄວ້ໃນທຶນີກໍຄືອານາຈັກ Seleucid
ໄດ້ລົ້ມຕົ້ນແລະສິ້ນສຸດລົງດ້ວຍການແຕ່ງງານຕາມສັນຍາທາງການທູດ
ເຊິ່ງການຫຼອກລວງລະຫວ່າງທັງສອງຜ່າຍນັ້ນເປັນເລື່ອງທີ່ມີບັນທຶກໄວ້ໃນປະຫວັດສາດ.
ໃນລະຫວ່າງການປົກຄອງຂອງ Antiochus Epiphanes, ການກະບົດຂອງພວກ Maccabee ໄດ້ລົ້ມຕົ້ນຂຶ້ນ,
ຊຶ່ງເປັນແບບຢ່າງລ່ວງໜ້າຂອງການປະຕິວັດອາເມຣິກາ. ໃນປະຫວັດຂອງພວກ Maccabee
ການຕໍ່ສູ້ຂອງເຂົາເຈົ້າເພື່ອສະລັດອຳນາດຂອງ Seleucid ອອກໄປ

ໄດ້ວອມເຖິງສົນທິສັນຍາສຳຄັນສະບັບໜຶ່ງກັບ Rome. ຂໍ້ພຣະຄຳພີຊື່ບອກສົນທິສັນຍານັ້ນໂດຍກົງ
ກໍຊື່ບອກໂດຍກົງເຊັ່ນກັນວ່າ Rome ກຳລັງກະທຳຢ່າງຫຼອກລວງ ຫຼື ກ່າວຄຳຕົວະຢູ່ໄຕະເລຈະຈາສົນທິສັນຍາ.

ແລະຫຼັງຈາກການຜູກພັນສັນຍາທີ່ເຮັດໄວ້ກັບລາວນັ້ນ ລາວຈະກະທຳຢ່າງຫຼອກລວງ; ເພາະລາວຈະຂຶ້ນມາ
ແລະຈະເຂົ້າມາແຂ່ງຂັນດ້ວຍຊົນຈຳນວນນ້ອຍ. ດານເຮີອນ 11:23.

ທຸກໆ ເສັ້ນຄຳພະຍາກອນທີ່ນຳໜ້າເວລາແຫ່ງວາລະສຸດທ້າຍໃນຂັ້ນສຳຄັນ
ລ້ວນປະກອບດ້ວຍພັນທະສັນຍາທີ່ຖືກລະເມີດ. Uriah Smith ໃນການອະທິບາຍຂໍ້ຄວາມ "them that
forsake the holy covenant" ໃນຂໍ້ສາມສົບ ໄດ້ບັນທຶກດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

"‘ຄວາມຄຽດແຄ້ນຕໍ່ພັນທະສັນຍາ;’ ນັ້ນຄືພຣະຄຳພີບໍລິສຸດ, ຫນັງສືແຫ່ງພັນທະສັນຍາ.
ການປະຕິວັດທີ່ມີລັກສະນະເຊັ່ນນີ້ໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃນກຸງໂຮມ. ພວກ Heruli, Goths, ແລະ Vandals,
ຜູ້ເຮັດກຸງໂຮມ, ໄດ້ຍອມຮັບຄວາມເຊື່ອແບບ Arian, ແລະກາຍເປັນສັດຕູຂອງຄຣິສຕະຈັກຄາທໍລິກ.
ໂດຍສະເພາະກໍເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການກຳຈັດລັງສຸດທິນອກຣິດນີ້ ຈັກກະພັດ Justinian
ຈຶ່ງໄດ້ປະກາດໃຫ້ສັນຕະປາບາເປັນປະມຸກຂອງຄຣິສຕະຈັກ ແລະເປັນຜູ້ແກ້ໄຂພວກນອກຣິດ. ບໍ່ວ່າ
ພຣະຄຳພີກໍໄດ້ຖືກເບີ່ງວ່າເປັນຫນັງສືອັນຕະລາຍທີ່ບໍ່ຄວນໃຫ້ປະຊາຊົນສາມັນອ່ານ,
ແຕ່ຄຳຖາມທັງປວງທີ່ຢູ່ໃນຂໍ້ຂັດແຍ້ງຈະຕ້ອງຖືກນຳສົ່ງໄປຫາສັນຕະປາບາ. ດັ່ງນັ້ນ
ການຫຍາບຫມົນຈຶ່ງຖືກຖິ້ມທັບລົງເທິງພຣະວັດຈະນະຂອງພຣະເຈົ້າ. ແລະບັນດາຈັກກະພັດແຫ່ງກຸງໂຮມ,
ຊຶ່ງຝ່າຍຕາເວັນອອກຂອງອານາຈັກນັ້ນຍັງຄົງດຳລົງຢູ່ ໄດ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈຮ່ວມກັນ
ຫຼືສົມຮູ້ຮ່ວມຄົດກັບຄຣິສຕະຈັກແຫ່ງກຸງໂຮມ, ຊຶ່ງໄດ້ລະຖິ້ມພັນທະສັນຍາ
ແລະກໍຕັ້ງການກະບົດຫຼັງຄັ້ງໃຫຍ່, ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການປາບປາມ ‘ພວກນອກຣິດ.’
ມະນຸດແຫ່ງບາບໄດ້ຖືກຍົກຂຶ້ນສູ່ບັນລັງອັນອາດຫານຂອງຕົນ ໂດຍການຜ່າຍແຜຂອງພວກ Arian
Goths, ຜູ້ຊຶ້ງໃນເວລານັ້ນຍັງຄອບຄອງກຸງໂຮມຢູ່ ໃນ ຄ.ສ. 538." Uriah Smith, Daniel and the
Revelation, 281.

ໃນຂໍ້ທີ່ກ່າວແຫ່ງດານເຮີອນບົດທີສິບເອັດ ໄດ້ຊື່ບອກເສັ້ນທາງແຫ່ງປະຫວັດສາດທີ່ກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ໄດ້ມອບເຈົ້າສ
າວທາງການທູດເປັນສັນຍາລັກຂອງສັນທິສັນຍາ ຊຶ່ງຕໍ່ມາຖືກກະສັດແຫ່ງທິດເໜືອລະເມີດ. ການຕອບໂຕ້ຂອງ
ກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ເປັນແບບຢ່າງລ່ວງໜ້າຂອງການຕອບໂຕ້ຂອງກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ຝ່າຍຝ່າຍວິນຍານຂອງນາ
ໂປເລວົງ ຕໍ່ຕຳນັກກະສັດແຫ່ງທິດເໜືອຝ່າຍສັນຕະປາບາໃນປີ 1798.

ສັນທິສັນຍາທີ່ຖືກລະເມີດໃນຂໍ້ທີ່ກ່າວຫາຂໍ້ນີ້

ເປັນແບບຢ່າງລ່ວງໜ້າຂອງສັນທິສັນຍາໂຕເລນຕິນຂອງນາໂປເລວົງທີ່ຖືກລະເມີດ

ຊຶ່ງເອງກໍເປັນແບບຢ່າງລ່ວງໜ້າຂອງການອ້າງຂອງປູຕົນວ່າ NATO ໄດ້ລະເມີດສັນທິສັນຍາ.

ການຕອບໂຕ້ຂອງນາໂປເລວົງເປັນແບບຢ່າງລ່ວງໜ້າຂອງການຕອບໂຕ້ຂອງປູຕົນຕໍ່ຢູເຄຣນໃນປີ 2014.

ໃນຂໍ້ທີ່ສິບ ການຕອບໂຕ້ຂອງ Antiochus Magnus ທີ່ຍຸດສົງຄາມຊີເຣຍຄັ້ງທີສີ່

ສອດຄ່ອງກັບນາໂປເລວົງໃນປີ 1798 ແລະກັບປູຕົນໃນປີ 2014 ເຊັ່ນກັນ. ພາຍຫຼັງຈາກສົງຄາມທີ່ Panium

ໃນຂໍ້ທີ່ສິບຫ້າ ໃນປີ 200 ກ່ອນ ຄ.ສ., Antiochus ໄດ້ຈັດການແຕ່ງງານທາງການທູດດ້ວຍເຈດຕະນາທີ່ຊ່ອນຢູ່

ເພື່ອນຳເອົາອີຢິບມາຢູ່ໃຕ້ອຳນາດບັນຊາຂອງຕົນ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງໃຊ້ກອງທັບບຸກຄົນເທິງພື້ນດິນ. ລາຊະບັນລັງຂອງ

Antiochus Magnus ໄດ້ຕົກທອດໄປສູ່ບຸດຊາຍຂອງລາວ ຜູ້ທີ່ຕໍ່ມາຖືກລອບສັງຫານ ແລະເຫດນັ້ນໄດ້ນຳ

Antiochus Epiphanes ບຸດຊາຍຄົນນ້ອຍສຸດຂອງ Antiochus Magnus ຂຶ້ນສູ່ລາຊະບັນລັງ.

ການກະທຳຂອງລາວໃນການນຳຂະບວນປະເພນີແລະສາສະໜາກຣິສຕະມາບັງຄັບໃຊ້

ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດການກະບົດມັກຄາບີ ອັນນຳໄປສູ່ສັນທິສັນຍາອັນຫຼອກລວງກັບໂຮມໃນຂໍ້ທີ່ຊາວສາມ. ໃນຂໍ້ທີ່ຊາວສາມ

ໄດ້ແນະນຳໂຮມນອກສາສະໜາ ແລະຊື່ບອກໂຕະແຫ່ງຄຳມຸສາຂອງ Antony ແລະ Augustus. ໃນຂໍ້ທີ່ສາມສົບ

ໂຮມນອກສາສະໜາໄດ້ເຂົ້າສູ່ການສົນທະນາກັບຄຣິສຕະຈັກສັນຕະປາບາ

ຜູ້ຊຶ້ງໄດ້ຖືກກ່າວເຖິງວ່າເປັນພວກທີ່ໄດ້ລະເມີດພັນທະສັນຍາອັນບໍ່ລົງສຸດ.

ຂໍ້ທີ່ຊາວສົດຖົງສາມສິບເປັນພະຍານຫຼັກຖານຂອງໂຮມນອກຮົດ ແລະ
ຂໍ້ທີ່ສາມສິບເອັດເຖົງສິບໃຫ້ພະຍານຫຼັກຖານຂອງໂຮມສັນຕະປາປາ. ທຸກບັນທັດຂອງດານເອນ 11:1
ຕັ້ງເປັນຈົນເຖົງຂໍ້ທີ່ສິບ
ເປັນບັນທັດແຫ່ງຄຳພະຍາກອນທີ່ຖືກນຳໄປປະຍຸກໃນປະຫວັດສາດທີ່ຖືກຊ່ອນໄວ້ຂອງຂໍ້ທີ່ສິບ.
ບັນທັດຂອງອານາຈັກເຊລວຊິດ, ບັນທັດຂອງອານາຈັກປໂຕເລມາອິກ,
ບັນທັດຂອງອານາຈັກຢູດາຍຂອງພວກມັກຄາບີ, ບັນທັດຂອງໂຮມນອກຮົດ ແລະ ບັນທັດຂອງໂຮມສັນຕະປາປາ
ລ້ວນແຕ່ສະແດງປະຫວັດສາດຈາກປີ 1989 ຈົນເຖົງກົດໝາຍວັນອາທິດ.
ແຕ່ລະບັນທັດເຫຼົ່ານີ້ລະບຸວ່າພັນທະສັນຍາທີ່ຖືກຫັກຫຼັງເປັນອົງປະກອບສຳຄັນຂອງປະຫວັດສາດນັ້ນ.

ແມ່ນໂຮມນັ້ນເອງທີ່ສ້າງຕັ້ງນິມິດໃນດານເອນບົດທີ 11, ແລະສັນຍາແຫ່ງການຫຼອກລວງຕາມຄຳພະຍາກອນຂອງທັງໂຮມນອກຮົດແລະໂຮມສັນຕະປາປາກໍຖືກກຳນົດໄວ້ວ່າເປັນໄປຢ່າງຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍໄປ
ແລະເກີດຂຶ້ນກ່ອນທີ່ໂຮມຈະປົກຄອງຢ່າງສູງສຸດໃນແຕ່ລະຊ່ວງເວລາຕາມຄຳພະຍາກອນອັນເລພາະ
ແລະແຕກຕ່າງກັນຂອງຕົນ. ອຳນາດທັງສອງໄດ້ກຳນົດຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຂອງຊ່ວງເວລາແຫ່ງການຄອບງຳຕາມຄຳພະຍາກອນວ່າເລີ່ມຕົ້ນເມື່ອສົງຄາມຂອງພວກເຂົາຖືກເອົາຊະນະ.
ກ່ອນກົດໝາຍວັນອາທິດທີ່ຈະມາເຖົງໃນໄວງນີ້ໃນສະຫະລັດ
ຈະມີສັນຍາແຫ່ງການຫຼອກລວງລະຫວ່າງສອງອຳນາດ.
ສົງຄາມແລ້ວທີ່ສອງອຳນາດນີ້ໄດ້ເປັນກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ແລະທິດເໜືອ,
ຄົງໜຶ່ງລະຫວ່າງແຜ່ນດິນອັນຮຸ່ງໂລດຂອງຢູດາແລະໂຮມ, ຄົງໜຶ່ງລະຫວ່າງສອງສ່ວນຂອງໄຕຣອມວິເຣດໂຮມັນ
ແລະອີກຄົງໜຶ່ງລະຫວ່າງໂຮມນອກຮົດແລະໂຮມສັນຕະປາປາ. ໃນສັນຍາຫຼອກລວງທັງສອງທີ່ກ່ຽວກັບໂຮມ
ມັນເທົ່າກັບເປັນສັນຍາລະຫວ່າງຄົງໜຶ່ງຂອງຈັກກະພັດໂຮມັນ ບໍ່ວ່າຈະແມ່ນອັນໃດແຫ່ງທິດຕາເວັນອອກ,
ອອກສູ່ຕິດແຫ່ງທິດຕາເວັນຕົກ, ຫຼືໂຮມນອກຮົດແຫ່ງທິດຕາເວັນອອກ
ແລະໂຮມສັນຕະປາປາແຫ່ງທິດຕາເວັນຕົກ.
ສັນຍາແຫ່ງການຫຼອກລວງສີ່ສະບັບລະຫວ່າງກະສັດແຫ່ງທິດເໜືອແລະທິດໃຕ້,
ສອງສະບັບລະຫວ່າງກະສັດແຫ່ງທິດຕາເວັນອອກແລະທິດຕາເວັນຕົກ,
ແລະໜຶ່ງສະບັບລະຫວ່າງກະສັດແຫ່ງທິດເໜືອທີ່ກຳລັງຈະເກີດຂຶ້ນ ແລະແຜ່ນດິນອັນຮຸ່ງໂລດ.

ນີ້ເປັນການສະຫຼຸບການນຳສະເໜີເບື້ອງຕົ້ນຂອງພວກເຮົາກ່ຽວກັບພຣະທຳດານເອນ. ຊຸດ Panium
ເປັນບົດສະຫຼຸບຂອງຊຸດການສຶກສາວ່າດ້ວຍພຣະທຳດານເອນ
ຊຶ່ງເປັນບົດນຳເຂົ້າສູ່ປະຫວັດສາດທີ່ຖືກເຊື່ອງໄວ້ຂອງຂໍ້ທີ່ສິບ
ທີ່ພວກເຮົາຈະສືບຕໍ່ພິຈາລະນາໃນບົດຄວາມຖັດໄປ.